

Årsrapport 2017

Norwegian Finans Holding ASA

Årsberetning 2017 Norwegian Finans Holding ASA

VIRKSOMHET, MÅL OG STRATEGI

Norwegian Finans Holding ASA eier 100 % av aksjene i Bank Norwegian AS. Det er ingen øvrig virksomhet i selskapet. Eierskapet i Norwegian Finans Holding ASA er fordelt på institusjonelle og private investorer i Norge og utlandet, hvor Norwegian Air Shuttle ASA er største eier med en eierandel på 16,4 % pr. utgangen av 2017. Norwegian Finans Holding ASA er notert på Oslo Børs med ticker NOFI.

Bank Norwegian startet driften i november 2007 og tilbyr forbrukslån, kredittkort og innskudd til personkunder gjennom internett i det nordiske markedet. Bank Norwegian tilbyr, i samarbeid med flyselskapet Norwegian, et kombinert kredittkort og fordelskort. Banken startet virksomhet i Sverige i mai 2013. I desember 2015 lanserte banken virksomhet i Danmark og Finland, hvor det først ble tilbudt lån og innskudd. Kredittkort ble lansert i juni 2016.

Bank Norwegian er en digital bank som leverer enkle og konkurransedyktige produkter i personkundemarkedet. Virksomheten baseres på ledende digitale løsninger, synergier med flyselskapet Norwegian, attraktive betingelser til kundene, kostnadseffektiv drift og effektiv risikoseleksjon.

Konsernet har ved utgangen av 2017 en kundemasse på 1.233.000 kunder, fordelt på 896.300 kredittkortkunder, 170.400 lånekunder og 166.300 innskuddskunder.

ØKONOMISK UTVIKLING

Resultatregnskapet for 4. kvartal 2017

Konsernets totalresultat utgjorde 442,8 millioner kroner, en økning på 8,9 millioner kroner i forhold til 3. kvartal. Årlig egenkapitalavkastning i 4. kvartal utgjorde 36,2 %, mens totalkapitalavkastningen utgjorde 4,2 %.

Netto renteinntekter utgjorde 1.014,9 millioner kroner, en økning på 77,2 millioner kroner i 4. kvartal. Økningen forklares av utlånsvekst. Netto rentemargin utgjorde 9,7 %, sammenlignet med 9,5 % i 3. kvartal.

Netto andre driftsinntekter beløp seg til 54,0 millioner kroner, sammenlignet med 49,9 millioner kroner i 3. kvartal. Netto provisjonsinntekter økte med 8,2 millioner kroner til 57,4 millioner kroner i kvartalet som følge av økt kredittkortbruk. Netto verdiendring og kursgevinst/tap på valuta og verdipapirer var -3,4 millioner kroner, sammenlignet med 0,7 millioner kroner i 3. kvartal. Netto kurstap på verdipapirer utgjorde 13,9 millioner kroner og netto valutagevinst utgjorde 10,5 millioner kroner.

Sum driftskostnader utgjorde 289,6 millioner kroner i 4. kvartal, en økning på 19,9 millioner kroner. Personalkostnader økte med 1,8 millioner kroner og administrasjonskostnader økte med 15,6 millioner kroner. Økningen i administrasjonskostnader forklares hovedsakelig av økte markedsførings- og salgskostnader. Avskrivninger økte med 1,4 millioner kroner og andre driftskostnader økte med 1,0 millioner kroner.

Konsernets nedskrivninger på utlån utgjorde 199,1 millioner kroner, en økning på 58,2 millioner kroner fra 3. kvartal. Økningen skyldes hovedsakelig at nedskrivninger i 3. kvartal inkluderte gevinst fra porteføljesalg på 50 millioner kroner. Nedskrivninger i forhold til gjennomsnittlig brutto utlån tilsvarte 2,4 % i 4. kvartal, sammenlignet med 1,9 % i 3. kvartal. Økningen skyldes hovedsakelig gevinsten fra porteføljesalget i 3. kvartal.

Skattekostnaden utgjorde 140,4 millioner kroner i 4. kvartal, en nedgang på 4,0 millioner kroner. Nedgangen skyldes årlig skatteberegning i desember.

Resultatregnskapet for 2017

Konsernets totalresultat for 2017 var 1.605,2 millioner kroner, en økning på 681,2 millioner kroner sammenlignet med 2016. Egenkapitalavkastningen utgjorde 38,3 % og totalkapitalavkastningen utgjorde 4,2 %. Resultatfremgangen forklares av økt kunde- og utlånsvekst og gevinst fra porteføljesalgene. Konsernet fikk i overkant av 290.000 nye kunder i 2017 og en brutto utlånsvekst på 8.226 millioner kroner, tilsvarende 9.490 millioner kroner justert for porteføljesalgene.

Regnskapsføringen av formidlingsprovisjon til agenter ble i 1. kvartal 2017 reklassifisert i henhold til IAS 38 og IAS 39. Sammenligningstall er omarbeidet. Endringene er redegjort for i notene.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter utgjorde 3.670,5 millioner kroner, en økning på 1.217,0 millioner kroner i 2017. Netto rentemargin utgjorde 9,8 %, sammenlignet med 10,2 % i 2016. Nedgangen tilskrives økt likviditetsandel.

Netto andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter utgjorde 196,4 millioner kroner, en nedgang på 5,1 millioner kroner fra 2016. Netto provisjonsinntekter økte med 61,7 millioner kroner, til 188,9 millioner kroner som følge av økt kredittkortbruk. Netto

verdiendring og kursgevinst/tap på valuta og verdipapirer falt 66,6 millioner kroner, og utgjorde 7,5 millioner kroner. Nedgangen skyldes hovedsakelig at 2016 inkluderte gevinst fra salget av Visa Europe på 57,2 millioner kroner. Verdijustert avkastning på verdipapirporteføljen utgjorde 1,0 %, sammenlignet med 1,5 % i 2016.

Driftskostnader

Sum driftskostnader utgjorde 1.071,2 millioner kroner, en økning på 142,4 millioner kroner fra 2016. Personalkostnader økte med 9,0 millioner kroner og skyldes økt antall ansatte og innføring av finansskatt. Administrasjonskostnader økte med 132,8 millioner kroner og skyldes hovedsakelig økte salgs- og markedsføringskostnader, herav spesielt økt aktivitet for kredittkorkunder. Avskrivninger økte med 2,0 millioner kroner og andre driftskostnader økte med 1,4 millioner kroner.

Nedskrivninger på utlån

Konsernets nedskrivninger på utlån utgjorde 672,4 millioner kroner, sammenlignet med 468,3 millioner kroner i 2016. Nedskrivninger på utlån i 2017 inkluderer gevinst fra salg av misligholdte engasjementer i Sverige og Norge. Konsernet solgte misligholdte engasjementer i 2. og 3. kvartal i henholdsvis Sverige og Norge med en salgsgevinst på 43,2 millioner svenske kroner og 50,0 millioner norske kroner. Nedskrivningene tilsvarte 2,3 % av gjennomsnittlig brutto utlån, sammenlignet med 2,4 % i 2016. Nedgangen skyldes hovedsakelig gevinst fra porteføljesalgene samt et lavere nedskrivningsnivå i Sverige og Norge etter porteføljesalgene.

Brutto misligholdte lån utgjorde 2.615 millioner kroner, mot 1.654 millioner kroner ved utgangen av 2016. Relativt til brutto utlån utgjorde brutto misligholdte lån 7,8 %, sammenlignet med 6,5 % ved utgangen av 2016. Ikke-presterende lån utgjorde 5,7 % av brutto utlån, sammenlignet med 4,2 % ved utgangen av 2016. Økningen i misligholdte engasjementer må ses i sammenheng med oppbygning av virksomhet i nye markeder.

Ved årets utløp utgjorde individuelle nedskrivninger 126,8 millioner kroner, og gruppenedskrivninger utgjorde 1.013,3 millioner kroner.

Konsernets kredittkvalitet viser en stabil utvikling. Konsernets kredittpraksis og kredittmodeller gjennomgår løpende oppgraderinger og tilpasninger.

Balanse, likviditet og kapital

Konsernets forvaltningskapital utgjorde 43.000 millioner kroner ved årets utløp, en økning på 12.598 millioner kroner for året. Netto utlån til kunder økte med 7.918 millioner kroner og utgjorde 32.452 millioner kroner ved utgangen av året. Netto utlån er fordelt på 16.562 millioner kroner, 7.049 millioner kroner, 5.719 millioner kroner og 3.122 millioner kroner i henholdsvis Norge, Finland, Sverige og Danmark. Nedbetalingslån vokste 5.362 millioner kroner, mens kredittkortlån økte med 2.867 millioner kroner. Innskudd fra kunder økte med 9.259 millioner kroner og utgjorde 33.682 millioner kroner ved årsskiftet. Innskudd er fordelt på 17.909 millioner kroner, 6.583 millioner kroner, 5.876 millioner kroner og 3.314 millioner kroner i henholdsvis Norge, Finland, Sverige og Danmark. Innskuddsdekningen var 100 % ved årets utløp.

Beholdningen av sertifikater og obligasjoner økte med 4.396 millioner kroner og utgjorde 8.860 millioner kroner ved utgangen av 2017. Øvrige likvide eiendeler tilsvarte til sammen 1.327 millioner kroner ved utløpet av 2017. Likviditetsbeholdningen økte med 4.559 millioner kroner og utgjorde 10.187 millioner kroner, tilsvarende 23,7 % av forvaltningskapitalen. Likviditetsposisjonen har vært sterk gjennom året. Verdipapirporteføljen er likvid med solide motparter og en høy andel statssertifikater.

Verdipapirgjeld økte med 418 millioner kroner og utgjorde 2.242 millioner kroner ved årets slutt. Banken har i løpet av året utstedt 800 millioner norske kroner og 500 millioner svenske kroner i senior obligasjonslån med opp til tre års løpetid.

Konsernet har utstedt 300 millioner kroner i fondsobligasjoner og 200 millioner kroner i ansvarlig lån i 2. kvartal. I 1. kvartal ble det foretatt en egenkapitalemisjon på til sammen 500 millioner kroner som følge av økte pilar 2-krav.

Sum egenkapital utgjorde 5.714 millioner kroner for konsernet ved årsskiftet. Ved utløpet av 2017 var kapitaldekningen 20,9 % for konsernet og 20,9 % for banken. Kjernekapitaldekningen var 19,3 % for konsernet og 19,2 % for banken. Ren kjernekapitaldekning var på 17,1 % for konsernet og 17,0 % for banken.

FINANSIELLE RISIKOFORHOLD

Kredittrisiko

Styret i Bank Norwegian har vedtatt kredittpolitiske retningslinjer som skal sikre gode kredittvurderingsprosesser og bidra til å sikre den målsatte avkastning på egenkapitalen. Bankens retningslinjer behandles i styret minimum årlig.

Banken tilbyr kun kreditt i personkundemarkedet og alle kredittsaker besluttet ved hjelp av automatiserte beslutningsstøttesystemer. Kredittevilgningene baseres på en kvalitativ og kvantitativ analyse med en positiv konklusjon av kundens fremtidige betalingsvilje og betalingsevne. Analysen av betalingsvilje identifiserer egenskaper ved en kunde som predikerer fremtidig betalingsatferd, mens analysen av betalingsevne er en kvantitativ vurdering av kundens evne til å tilbakebetale sine forpliktelser gitt kundens nåværende og forventede fremtidige økonomiske situasjon. Saksbehandlers rolle

blir i etterkant å kontrollere om forutsetningene for det betingede tilsagnet er tilstede. Kundene risikoklassifiseres jevnlig basert på adferdsscore, dersom tilstrekkelig historikk foreligger. For nye kunder og kunder i nye(re) markeder, benyttes søknadsscore samt eventuelle klart negative observasjoner, som for eksempel vesentlig mislighold av avtale. Risikoklassifiseringen benyttes i bankens risikobaserte produktprising. Banken følger opp kredittkvaliteten bl.a. gjennom løpende rapportering og kredittkomitémøter. Styret har fastsatt rammer på maksimal eksponering pr. kunde basert på type engasjement.

Likviditetsrisiko

Styret i Bank Norwegian har vedtatt retningslinjer for styring av likviditetsposisjonen som skal sikre at banken opprettholder en solid likviditet. Retningslinjene behandles av styret minimum på årlig basis. Retningslinjene fastsetter risikorammer for likviditetsstyringen og et opplegg for rapportering. Banken styrer likviditetsposisjonen ved hjelp av oversikter som viser kontantstrømmer på kort sikt og ved hjelp av likviditetsforfallsversikter. Det foretas jevnlig likviditetsstresstester.

Likviditetsrisikoen vurderes som lav på rapporteringstidspunktet. En stor andel av bankens aktiva består av omsettelige verdipapirer, herav en betydelig beholdning av sertifikater utstedt av den norske stat.

Aktivasiden er finansiert med innskudd fra personmarkedet, obligasjonslån og ansvarlig kapital. For å redusere likviditetsrisikoen er det satt en øvre beløpsgrense i innskudd pr. kunde for å oppnå de beste innskuddsbetingelser.

Renterisiko

Styret i Bank Norwegian har fastsatt retningslinjer som setter rammer for maksimal renterisiko. Retningslinjene behandles av styret minimum på årlig basis. Bankens investeringsportefølje er plassert med kort rentebinding. Banken tilbyr utelukkende produkter med administrativt fastsatte rentebetingelser. Det tilbys ikke fastrentebetingelser. Rentebindingen i bankens finansielle instrumenter og produkter er dermed sammenfallende. Eventuell eksponering utover renterisikogrensene skal avdekkes med sikringsinstrumenter. Det er fastsatt opplegg for løpende oppfølging og rapportering av renterisiko til styret.

Markedsrisiko

Styret i Bank Norwegian har fastsatt retningslinjer for bankens investeringer i sertifikater og obligasjoner samt håndtering av valutakursrisiko i forbindelse med bankens grenseoverskridende virksomhet. Retningslinjene behandles av styret minimum på årlig basis. Det er fastsatt retningslinjer for løpende oppfølging og rapportering til styret.

Rammer for renterisiko i investeringsporteføljen fastsettes basert på stresstester for negative endringer i rentenivået og endringer i kredittpåslag. Retningslinjene fastsetter også rammer basert på kreditttrisikovekter, maksimal eksponering pr. motpart i henhold til kreditt-rating samt løpetid. Bankens investeringsportefølje forvaltes av Storebrand Kapitalforvaltning. Forvaltningen er regulert gjennom en mandatavtale.

Eksponering i utenlandsk valuta valutasikres.

Operasjonell risiko

Styret i Bank Norwegian har fastsatt retningslinjer for operasjonell risiko, som behandles i styret minimum på årlig basis. Banken tilbyr enkle og standardiserte produkter til personmarkedet som bidrar til å begrense den operasjonelle risikoen.

I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av den operasjonelle risikosituasjonen og det iverksettes om nødvendig risikoreducerende tiltak.

Bankens driftskonsept er i stor grad basert på kjøp av tjenester fra eksterne leverandører. Avtalene inneholder klausuler om kvalitetsstandarder og følges løpende opp av banken i henhold til retningslinjer for utkontraktering.

For å sikre rasjonell drift med høy kvalitet, arbeides det løpende med automatisering av kritiske prosesser.

Det er etablert beredskapsplaner og inngått forsikringsavtaler som sikrer banken mot store tapshendelser.

Forretningsmessig og strategisk risiko

Banken baserer sin virksomhet i stor grad på samarbeidet med og merkevaren til flyselskapet Norwegian. Norwegians gode omdømme har bidratt til en sterk kundevekst, men banken kan på den annen side være sårbar for et fall i Norwegians omdømme.

Det vil være usikkerhet relatert til lavere kundetilgang og volumer, redusert rentemargin, manglende kostnadseffektivitet og uhensiktsmessig teknologivalg. Et makroøkonomisk tilbakeslag kan resultere i svakere vekst, høyere tap og svakere resultater, samtidig som det kan vanskeliggjøre en kapitalinnhenting. På den annen side vil en nedgang i økonomien resultere i et lavere rentenivå som isolert sett er positivt for bankens inntjening. Ekspansjon i nye markeder medfører økt usikkerhet, samtidig som diversifisering sprer risiko. Forretningsmessig risiko setter krav til at styre og ledelse har gode planleggingsprosesser og tilpasningsdyktighet for å redusere tap.

PERSONAL OG MILJØ

Bankens medarbeidere leverer også i år gode resultater. Pr. 31.12.17 hadde banken 72 medarbeidere som tilsvarte 69,5 årsverk, sammenlignet med 69 medarbeidere og 62,0 årsverk pr. 31.12.16. Det er ingen andre ansatte i Norwegian Finans Holding ASA enn administrerende direktør.

Bankens styre og ledelse tilstreber å fremme likestilling mellom kjønnene. Banken har retningslinjer som skal sikre at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn, etnisk bakgrunn eller religion i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering med mer. Av bankens 72 medarbeidere er 38 menn og 34 kvinner. Av 14 ledere med personalansvar er det fem kvinner.

Banken har et bonusprogram som omfatter alle fast ansatte etter gjeldende retningslinjer. Opptjeningen baseres på oppnådd egenkapitalavkastning. Det er etablert gode pensjons- og personalforsikringsordninger samt tilbud til de ansatte som skal motvirke belastningsskader.

Det har vært et sykefravær på 4,7 %. Arbeidsmiljøet anses å være godt. Banken har etablert et arbeidsmiljøutvalg. Det har ikke vært arbeidsulykker eller skader i løpet av året. Styret vurderer at bankens virksomhet ikke forurensar det ytre miljø.

Banken er lokalisert i Snarøyveien 36, Fornebu. Banken har etablert et kundesenter i Malaga, basert på utkontraktering, for å betjene nordiske kunder.

REDEGJØRELSE FOR SAMFUNNSANSVAR

Det er utarbeidet særskilte retningslinjer for samfunnsansvar som er styrende for hele konsernet. Retningslinjene er beskrevet senere i årsrapporten.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Styret forholder seg til «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» (NUES). Eierstyring og selskapsledelse er beskrevet senere i årsrapporten.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Styreleder i Bank Norwegian AS og Norwegian Finans Holding ASA, Bjørn H. Kise, offentliggjorde 15. februar 2018 at han vil fratre begge sine verv. Valgkomiteen i Norwegian Finans Holding ASA har innstilt på at generalforsamlingen velger Bjørn Østbø som leder av styret i Norwegian Finans Holding ASA for en periode frem til ordinær generalforsamling 2020.

Valgkomiteen i Bank Norwegian AS har innstilt på at generalforsamlingen velger nåværende styremedlem John Høsteland som leder av styret i Bank Norwegian AS og at Bjørn Østbø velges som medlem i styret i Bank Norwegian AS.

Styret er ikke kjent med øvrige hendelser etter balansedagens slutt som kan ha vesentlig betydning for årsregnskapet.

FREMTIDSUTSIKTER

Konjunktorene i de nordiske markedene konsernet opererer i er positive. Norsk økonomi viser tiltagende vekst og fallende arbeidsledighet. Svensk økonomi er i en høykonjunktur. Dansk og finsk økonomi viser moderat vekst, og et forbedret arbeidsmarked.

Rentenivået i landene hvor konsernet er representert forventes å holde seg lavt, selv om det forventes økte renter det kommende året. Konsernet forventes fortsatt å dra fordel av rentenivået gjennom lave finansieringskostnader.

Resultatveksten forventes å fortsette gjennom økte utlån, stabile marginer, kostnadskontroll og god kredittkvalitet, på tross av at det nordiske markedet for usikret kreditt er preget av økende konkurranse. Økt konkurranse vil kunne medføre høyere kunderekutteringskostnad, marginpress eller lavere vekst.

Konsernet har en bred nordisk plattform, og utlånsvolumene vokser raskere utenfor Norge. Implementerte og forventede reguleringer fra norske myndigheter anslås derfor å ha en begrenset innvirkning på konsernets totale utvikling fremover. Økt avgang i takt med voksende portefølje vil imidlertid kunne påvirke fremtidig utlånsvekst i Norge.

Høy innskuddsdekning og god tilgang til verdipapirfinansiering gjør at konsernets sterke likviditetssituasjon forventes opprettholdt.

Investeringsporteføljen har gitt en forventet avkastning. Porteføljens lave risikoprofil videreføres.

Kredittkvaliteten i Norge viser en jevn utvikling og nedskrivningsnivået på utlån forventes å være stabilt fremover. Etter salg av porteføljer av misligholdte lån i Norge og Sverige, forventes misligholdet gradvis å stige mot et normalisert nivå. De danske og finske porteføljene viser en stabil utvikling. Det forventes fortsatt relativt høye tap i Danmark i en periode fremover.

Banken har det siste året jobbet med implementeringen av regnskapsstandarden IFRS 9. IFRS 9 krever at tapsavsetninger beregnes ved bruk av ulike forutsetninger om fremtidig tapsutvikling. Banken har gjort delvise beregninger av tap under IFRS 9 basert på et base-scenario. Beregningene per 31.12.17 viser en uvesentlig endring i tapsavsetningene sammenlignet med tapsavsetningene under IAS 39. Banken forventer ikke å benytte seg av overgangsreglene.

Ren kjernekapitaldekning utgjør 17,1 % på rapporteringstidspunktet og overstiger gjeldende minimumskrav til ren kjernekapital på 15,5 % med god margin. Konsernet har som målsetning å opprettholde en god margin til minstekravene fremover.

Eksisterende kapitalbase samt interngenerering av kapital anses tilstrekkelig for konsernets vekstambisjoner, samtidig som målsetningen om utbetaling av utbytte i 2018 opprettholdes.

Styret ser på dette grunnlag positivt på bankens videre drift, og bekrefter at Norwegian Finans Holdings ASA årsregnskap er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING

Årsresultatet for 2017 i Norwegian Finans Holding ASA utgjorde -2,5 millioner kroner. Styret foreslår at årsresultatet overføres til annen egenkapital.

Bærum, 27. februar 2018
Styret i Norwegian Finans Holding ASA

Bjørn H. Kise
styreleder

Anita Aarnæs
styremedlem

John Høsteland
styremedlem

Christine Rødsæther
styremedlem

Tine Wollebekk
administrerende direktør

Resultatregnskap

		Norwegian Finans Holding-konsernet	
<i>Beløp i tusen kroner</i>	Note	2017	2016
Sum renteinntekter		4.172.683	2.791.102
Sum rentekostnader		502.211	337.640
Netto renteinntekter	17	3.670.472	2.453.461
Provisjonsinntekter m.v.	18	399.998	246.613
Provisjonskostnader m.v.	18	211.091	119.415
Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer	22	7.458	74.064
Andre inntekter		-	170
Netto andre driftsinntekter		196.365	201.432
Sum inntekter		3.866.837	2.654.893
Personalkostnader	19	74.957	66.004
Administrasjonskostnader	9	906.286	773.487
Avskrivninger	27, 28	44.477	42.427
Andre kostnader	10	45.484	46.911
Sum driftskostnader før nedskrivninger på utlån		1.071.204	928.828
Nedskrivninger på utlån	4	672.388	468.257
Driftsresultat før skatt		2.123.245	1.257.808
Skattekostnad	26	526.194	298.371
Resultat for perioden		1.597.050	959.437
Resultat pr. aksje (kroner)		8,60	5,50
Utvannet resultat pr. aksje (kroner)		8,60	5,50

Utvidet resultatregnskap

		Norwegian Finans Holding-konsernet	
<i>Beløp i tusen kroner</i>		2017	2016
Resultat for perioden		1.597.050	959.437
Endring i virkelig verdi for eiendeler tilgjengelig for salg		8.176	-35.700
Skatt		-61	268
Poster som kan bli reklassifisert til resultatet, etter skatt		8.115	-35.433
Totalresultat for perioden		1.605.165	924.005

Balanse

		Norwegian Finans Holding-konsernet	
<i>Beløp i tusen kroner</i>	Note	31.12.17	31.12.16
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanker	8, 13, 14, 15, 23	65.976	59.992
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	8, 13, 14, 15, 23	1.260.947	1.103.359
Utlån til kunder	5, 6, 7, 13, 14, 15, 23	32.451.553	24.533.983
Sertifikater og obligasjoner	13, 14, 20, 21	8.859.834	4.464.203
Finansielle derivater	13, 14, 15, 20, 21	1.935	-
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	20, 21	443	443
Eiendeler tilgjengelig for salg	20, 21, 25	32.922	24.745
Immaterielle eiendeler	27	114.678	107.826
Utsatt skattefordel	26	15.904	7.717
Varige driftsmidler	28	1.000	65
Fordringer	29	194.800	99.919
Sum eiendeler		42.999.992	30.402.252
Gjeld og egenkapital			
Innskudd fra kunder	13, 14, 15, 20, 23	33.682.275	24.423.773
Verdipapirgjeld	13, 14, 20, 23, 24	2.242.423	1.823.973
Finansielle derivater	13, 14, 15, 20, 21	52.246	6.780
Betalbar skatt	26	525.886	297.468
Annen gjeld	30	158.711	140.764
Påløpte kostnader	31	150.216	99.302
Ansvarlig lånekapital	13, 14, 20, 23, 24	474.614	274.915
Sum gjeld		37.286.371	27.066.976
Aksjekapital		186.689	180.105
Overkurs		971.182	481.980
Evigvarende fondsobligasjon	33	635.000	335.000
Opptjent egenkapital		3.920.750	2.338.191
Sum egenkapital	32	5.713.621	3.335.276
Sum gjeld og egenkapital		42.999.992	30.402.252

Bærum, 27. februar 2018
Styret i Norwegian Finans Holding ASA

Bjørn H. Kise
styreleder

Anita Aarnæs
styremedlem

John Høsteland
styremedlem

Christine Rødsæther
styremedlem

Tine Wollebekk
administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

		Norwegian Finans Holding-konsernet	
Beløp i tusen kroner	Note	2017	2016
Periodens resultat etter skatt		1.605.165	924.005
Urealisert valutagevinst og -tap		47.565	72.541
Avskrivninger	27, 28	44.477	14.092
Gevinst ved salg av varige driftsmidler		-	-170
Tap på utlån og garantier	4	672.388	468.257
Endring utlån til kunder	5, 6, 7, 13, 14, 15, 23	-8.602.143	-11.062.706
Endring innskudd fra kunder	13, 14, 15, 20, 23	9.258.502	11.057.183
Endring sertifikater og obligasjoner	13, 14, 20, 21	-4.395.632	-1.495.673
Endring eiendeler tilgjengelig for salg, før skatt	20, 21, 25	8.176	-21.959
Endring fordringer, utsatt skattefordel og finansielle derivater	13, 15, 20, 21, 26, 29	-105.003	-95.284
Endring betalbar skatt, påløpte kostnader og annen gjeld	13, 15, 20, 21, 26, 30, 31	342.744	218.523
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		-1.123.760	78.808
Innbetaling ved oppgjør av eiendeler tilgjengelig for salg	20, 21, 25	-	57.659
Utbetaling ved investering i immaterielle eiendeler	27	-55.381	-22.094
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	28	-1.050	-
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	28	-	450
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-56.431	36.016
Innbetaling aksjekapital og overkurs	32	495.786	340.637
Ustedelse av verdipapirgjeld	13, 14, 20, 23, 24	1.299.320	500.000
Nedbetaling av verdipapirgjeld	13, 14, 20, 23, 24	-880.870	-555.597
Ustedelse av ansvarlig lånekapital	13, 14, 20, 23, 24	199.699	99.953
Ustedelse evigvarende fondsobligasjoner	33	299.250	209.160
Utbetalte renter evigvarende fondsobligasjoner	33	-21.858	-9.912
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		1.391.327	584.240
Valutakurseffekt på kontanter og kontantekvivalenter		-47.565	-72.541
Netto kontantstrøm for perioden		163.571	626.523
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		1.163.351	536.828
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		1.326.922	1.163.351

Endringer i egenkapital

Norwegian Finans Holding-konsernet					
<i>Beløp i tusen kroner</i>	Aksjekapital	Overkurs	Evigvarende fondsobligasjon	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse 31.12.16	180.104	481.980	335.000	2.338.193	3.335.276
Resultat for perioden	-	-	-	1.597.050	1.597.050
Poster som kan bli reklassifisert til resultatet, etter skatt	-	-	-	8.115	8.115
Totalresultat for perioden	-	-	-	1.605.165	1.605.165
Utbetalte renter evigvarende fondsobligasjon	-	-	-	-21.858	-21.858
Kapitalforhøyelse	6.585	498.098	-	-	504.683
Emisjonsutgifter	-	-8.895	-	-	-8.895
Utstedt evigvarende fondsobligasjon	-	-	300.000	-750	299.250
Balanse 31.12.17	186.689	971.182	635.000	3.920.750	5.713.621

<i>Beløp i tusen kroner</i>					
Balanse 31.12.15	173.195	150.402	125.000	1.422.685	1.871.282
Resultat for perioden	-	-	-	959.437	959.437
Poster som kan bli reklassifisert til resultatet, etter skatt	-	-	-	-35.433	-35.433
Totalresultat for perioden	-	-	-	924.005	924.005
Utbetalte renter evigvarende fondsobligasjon	-	-	-	-9.912	-9.912
Kapitalforhøyelse	6.909	340.178	-	-	347.087
Emisjonsutgifter	-	-8.600	-	2.150	-6.450
Utstedt evigvarende fondsobligasjon	-	-	210.000	-840	209.160
Andre egenkapitalføringer	-	-	-	105	105
Balanse 31.12.16	180.104	481.980	335.000	2.338.193	3.335.276

Noter Norwegian Finans Holding-konsernet

Note 1. Generelle regnskapsprinsipper

Selskapsinformasjon

Norwegian Finans Holding ASA er et norsk allmennaksjeselskap notert på Oslo Børs. Selskapet er morselskap i Norwegian Finans Holding-konsernet. Konsernet tilbyr banktjenester i form av forbrukslån, kredittkort og innskudd til personkunder i det nordiske markedet. Banken har sitt hovedkontor i Snarøyveien 36, Fornebu. Virksomheten i Sverige, Danmark og Finland er etablert ved grenseoverskridende virksomhet.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Regnskapet for 2017 er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards godkjent av den Europeiske Union, samt enkelte tilleggskrav i Regnskapsloven med forskrift.

Regnskapsstandarder som er vedtatt, men ikke implementert i 2017

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IASB har publisert den endelige versjonen av IFRS 9 *Finansielle instrumenter*, som skal erstatte IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling*. IFRS 9 medfører endringer i reglene for klassifisering og måling av finansielle instrumenter, nedskrivning av finansielle eiendeler og sikringsbokføring. Standarden trer i kraft for årsregnskap som begynner 1. januar 2018 eller senere, med mulighet for tidlig anvendelse. Standarden skal anvendes retrospektivt, med unntak av sikringsbokføring. Omarbeiding av sammenligningstall er ikke påkrevd. Standarden ble EU-godkjent i 4. kvartal 2016.

Reglene for klassifisering og måling av finansielle eiendeler i IFRS 9 er mer prinsippbasert enn reglene i IAS 39. Finansielle eiendeler skal etter IFRS 9 vurderes etter foretakets forretningsmodell og eiendelenes kontantstrømmer. Banken har gjennomført en initial vurdering av balansen med hensyn til klassifisering og måling av finansielle eiendeler. Banken har identifisert én finansiell eiendel hvor det vil oppstå endringer fra dagens klassifisering. Klassifisering og måling av bankens finansielle forpliktelser vil ikke bli endret ved overgangen til IFRS 9.

Eiendeler tilgjengelig for salg, som består av bankens eierinteresse i Visa Norge FLI, er under IAS 39 klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (med resirkulering). Eiendelen holdes for salg, og skal etter IFRS 9 klassifiseres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og reklassifiseres til *Aksjer, andeler og grunnfondsbevis*.

For ytterligere detaljer om IFRS 9, se note 2.

IFRS 15 - Inntekt fra kontrakter med kunder

IFRS 15 er en ny standard for inntektsføring og vil erstatte alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Standarden vil gjelde ved inntektsføring fra alle kundecontrakter og inneholder i tillegg en modell for innregning og måling av salg av enkelte ikke-finansielle eiendeler. Kontrakter med kunder som regnskapsføres etter IFRS 9 *Finansielle instrumenter* inngår ikke i virkeområdet til IFRS 15. Standarden vurderes ikke å ha vesentlig betydning for banken. Standarden trer i kraft for årsregnskap som begynner 1. januar 2018 eller senere, med mulighet for tidlig anvendelse. Effekten av standarden er ikke vesentlig for banken.

IFRS 16 - Leieavtaler

IASB publiserte IFRS 16 *Leieavtaler* i januar 2016, som skal erstatte IAS 17 *Leieavtaler*. IFRS 16 krever at leietaker balansefører eiendeler og gjeld knyttet til de fleste leieavtaler på samme måte som regnskapsføring av finansielle leieavtaler etter IAS 17. Eiendelen skal avskrives over leieperioden, mens forpliktelsen måles til amortisert kost. For utleier er det små endringer i forhold til IAS 17. Banken vurderer effektene av standarden, og har foreløpig ingen kvantifiserte effekter av implementering. Standarden trer i kraft for årsregnskap som begynner 1. januar 2019 eller senere. Mulighet for tidlig anvendelse er tillatt forutsatt at IFRS 15 *Inntekt fra kontrakter med kunder* også er implementert.

Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres på det tidspunkt banken blir part i det finansielle instrumentets kontraktsmessige betingelser. Vanlige kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på oppgjørstidspunktet. Finansielle eiendeler fraregnes når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra eiendelen opphører eller når disse rettighetene har blitt overført og banken har overført all risiko og potensiale for gevinst ved investeringen. Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Finansielle eiendeler blir ved førstegangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier, avhengig av type instrument og hensikten med eiendelen:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Utlån og fordringer
- Eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle forpliktelser blir ved førstegangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet
- Finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet består av eiendeler og forpliktelser som er pliktig målt til virkelig verdi over resultatet samt eiendeler bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Likviditetsporteføljen av sertifikater og obligasjoner er klassifisert i denne kategorien da de styres og vurderes på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med bankens fastsatte retningslinjer for investeringer i sertifikater og obligasjoner. Finansielle derivater presenteres som en eiendel dersom verdien er positiv og som en forpliktelse dersom verdien er negativ. Verdiendringer på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet presenteres i resultatregnskapet under regnskapslinjen *Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer*. Renteinntekter på sertifikater og obligasjoner regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet presenteres i resultatregnskapet under regnskapslinjen *Sum renteinntekter*.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller kontraktuelle betalinger og som ikke omsettes i et aktivt marked. Kategorien omfatter *Kontanter og fordringer på sentralbanker*, *Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner* samt *Utlån til kunder*.

Utlån og fordringer innregnes til virkelig verdi med tillegg av transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder måles utlån og fordringer til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost med fratrekk for tilbakebetalinger på hovedstolen, med tillegg av akkumulert effektiv rente, med fratrekk av akkumulert faktisk rentebetaling og fratrasket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte fremtidige inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets levetid.

Det foretas nedskrivninger for tap når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har hatt verdifall. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivninger på utlån. Kriteriet for beregning av tap på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for at et utlån har hatt verdifall. Objektive bevis på at et utlån har hatt verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

1. Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
2. Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
3. Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesats eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
4. Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitors bo blir tatt under konkursbehandling.

Nedskrivning på grupper av utlån foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i grupper av lån med like risikokarakteristika. Ved vurdering av nedskrivning på grupper av utlån, inndeles utlån i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å betale ved forfall. Verdifall beregnes på grunnlag av låntakers inntjening, likviditet, soliditet og finansieringsstruktur, samt avgitte sikkerheter for engasjementene.

Nedskrivning for tap dekker tap i engasjementsmassen som er inntrådt. Vurderingene av hvilke engasjementer som anses som tapsutsatte tar utgangspunkt i forhold som foreligger på balansedagen. Det foretas månedlig oppfølging av låneporteføljen med tilhørende vurdering av individuelle og gruppemessige nedskrivninger. Det foretas en kritisk vurdering i tilknytning til bokføring av eventuelle verdifall i utlånsporteføljen. Til grunn for nedskrivning for verdifall foreligger det en risikoklassifisering i samsvar med etablerte retningslinjer i henhold til bankens kredittretningslinjer. Nedskrivninger utgjør forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. Ved beregning av nåverdier benyttes løpende effektiv rente.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som banken velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg regnskapsføres ved første gang til virkelig verdi inklusive transaksjonskostnader. Eiendelene vurderes til virkelig verdi ved måling i etterfølgende perioder. Gevinst eller tap innregnes i utvidet resultat, unntatt når det gjelder et tap ved verdifall, som innregnes i resultatregnskapet. Når en finansiell eiendel tilgjengelig for salg selges eller nedskrives omklassifiseres samlet verdiregulering som er ført over utvidet resultat til resultatet, og presenteres i regnskapslinjen *Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer*. Tilsvarende presentasjon gjelder for utbytte fra aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg.

På hver balansedag vurderer banken om det foreligger objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet. Dersom det foreligger slike objektive indikatorer på verdifall for finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, tas det samlede tapet, målt som differansen mellom anskaffelseskost og virkelig verdi, fratrasket eventuelt resultatførte nedskrivninger, ut av utvidet resultat og regnskapsføres i resultatregnskapet.

Finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost

Finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost regnskapsføres ved første gang til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader og med tillegg av påløpte renter. I etterfølgende perioder måles de finansielle forpliktelsene til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrasket transaksjonskostnader, men tillagt påløpte renter) og innløsningsverdien, resultatføres over lånets løpetid som rentekostnad og inngår i resultatregnskapet under regnskapslinjen *Sum rentekostnader*.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler føres i balansen til anskaffelseskost fratrasket akkumulerte avskrivninger og eventuelle tap ved verdifall. Kjøpt programvare balanseføres til anskaffelseskost med tillegg av utgifter for å bringe programvaren klar til bruk. Identifiserbare utgifter til egenutviklet programvare, som kontrolleres av banken og der det er sannsynlig at økonomiske fordeler dekker utviklingsutgiftene på balansetidspunktet, balanseføres som immaterielle eiendeler. Direkte utgifter omfatter utgifter til ansatte som er direkte involvert i programutviklingen, materiell og en andel av relevante overheadutgifter. Utgifter knyttet til vedlikehold av programvare- og IT-systemer kostnadsføres løpende over resultatregnskapet. Balanseførte programvareutgifter avskrives over forventet økonomisk levetid.

Ved hver regnskapsavleggelse tas det stilling til om det foreligger indikasjoner på verdifall på den immaterielle eiendeler. Ved verdifall foretas det måling av eiendelens gjenvinnbare beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Dersom det påvises at gjenvinnbart beløp for den aktuelle eiendelen er lavere enn balanseført verdi, blir det gjennomført nedskrivning slik at eiendelen vurderes til gjenvinnbart beløp. Slik nedskrivning reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Banken har i fjerde kvartal gjennomført en impairment test relatert til formidlingsprovisjoner og nedskrevet med 789 tusen kroner.

Ordinære avskrivninger, basert på kostpris, er beregnet lineært over eiendelens antatte økonomiske levetid. Det er benyttet følgende avskrivningssatser:

IT/software:	20 %
Varemerke:	20 %
Formidlingsprovisjoner:	33 %
Tilknytningsavgift:	Ikke avskrivbar

Tilknytningsavgift til Finans Norge er balanseført til anskaffelseskost. Denne gir tilgang til den felles infrastrukturen i betalingsformidlingen i Norge. Infrastrukturen sikrer at banker kan tilby betalingstjenester som gjør at kunder kan gjøre opp seg imellom, uavhengig av bankforbindelse.

Formidlingsprovisjoner

Regnskapsføringen av formidlingsprovisjoner til agenter ble i 1. kvartal 2017 reklassifisert i henhold til IAS 38 Immaterielle eiendeler og IAS 39 Finansielle instrumenter - innregning og måling. Formidlingsprovisjoner er reklassifisert fra *Fordringer* til *Utlån til kunder* og *Immaterielle eiendeler*, med reklassifisering av tilhørende resultatposter fra *Administrasjonskostnader* til henholdsvis *Renteinntekter* og *Avskrivninger*. Reklassifiseringene ga ingen regnskapsmessige effekter på resultatet. Sammenligningstall med tilhørende noter (3, 5, 6, 9, 13, 14, 17, 20, 23, 27, 29, 32) er omarbeidet tilsvarende.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes til anskaffelseskost med fradrag for akkumulerte ordinære avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Vurdering av nedskrivningsbehov følger de samme prinsipper som beskrevet under avsnittet for immaterielle eiendeler.

Ordinære avskrivninger, basert på kostpris, er beregnet lineært over driftsmidlenes antatte økonomiske levetid. Det er benyttet følgende avskrivningssatser:

Kontormaskiner:	25 %
EDB-utstyr:	33 %
Inventar:	20 %
Biler:	20 %

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer og andre fordringer regnskapsføres til amortisert kost tilnærmet anskaffelseskost fratrukket tap ved verdifall.

Gjeld og andre forpliktelser

Obligasjonslån, sertifikatlån og ansvarlig lån regnskapsføres til amortisert kost. Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser balanseføres til nominell verdi på etableringstidspunktet og reguleres ikke for renteendringer.

Tidsavgrensning

Periodisering av renter og gebyrer

Renteinntekter og rentekostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på effektiv rente metode.

For netto resultat på finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi vil endring i virkelig verdi klassifiseres som inntekt og føres mot *Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer*.

Over-/underkurs fra obligasjoner, sertifikater og ansvarlig lån som klassifiseres som gjeld amortiseres som rentekostnad over instrumentenes løpetid.

Pensjoner

Selskapet er underlagt lov om obligatorisk tjenestepensjon og har en ordning som tilfredsstiller kravet. Banken har en innskuddsbasert ordning som innebærer at banken ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Banken har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Pr. 31.12.2017 var 68 ansatte inkludert i pensjonsordningen.

Skatt

Skattekostnad gjennom året periodiseres på bakgrunn av estimert skattekostnad for regnskapsåret. Det forventes en skattekostnad på 25 % av bankens driftsresultat. Skattekostnaden består av periodeskatt (betalbar skatt) og endring i utsatt skatt.

Betalbar skatt er skatt beregnet på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt beregnes og innregnes i samsvar med IAS 12. Utsatt skatt beregnes med den til enhver tid gjeldende skattesats. Utsatt skatt beregnes som eiendel eller forpliktelse på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseverdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes og innregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd, i den utstrekning det forventes fremtidige skattepliktige resultat som gjør det mulig å utnytte skattefordelen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen settes opp etter indirekte metode, og er bygd opp med utgangspunkt i virksomheten. Denne gjenspeiler hovedtrekkene i likviditetsstyringen i banken med spesiell vekt på kontantstrømmene til utlån - og innskuddsaktivitetene. Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og fordringer på sentralbanker samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Banken har en ubenyttet kontokreditt på 100 millioner kroner.

Omregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Banken har norske kroner som presentasjonsvaluta. Balanseposter i utenlandsk valuta omregnes etter valutakurs på balansedagen. Resultatposter i SEK, DKK og EUR omregnes til norske kroner basert på gjennomsnittlig valutakurs.

Viktige estimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende. Estimatenes og vurderingene baseres på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige. Beregning av nedskrivninger på utlån inkluderer skjønnsmessige vurderinger. De viktigste forutsetningene for nedskrivninger på utlån er beskrevet under avsnittet for Utlån og fordringer.

Note 2. Overgangen til IFRS 9

Note 2.1. Endring i regnskapsprinsipper

Banken har gjennomført en initial vurdering av balansen med hensyn til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, og har identifisert én finansiell eiendel hvor det vil oppstå endringer fra dagens klassifisering. Banken har, som tillatt i IFRS 9, valgt å ikke omregne sammenligningstall. Forskjeller som oppstår ved overgangen vil bli ført mot egenkapitalen per 1.1.2018.

Klassifiseringer:

En kombinasjon av forretningsmodell og kontraktsmessige karakteristikk blir brukt til å klassifisere finansielle eiendeler og forpliktelser.

Målekategoriene fra IAS 39 blir erstattet med følgende målekategorier fra IFRS 9:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Gjeldsinstrumenter til amortisert kost
- Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat

Finansielle eiendeler:

Bankens finansielle eiendeler er sammensatt av postene *Kontanter og fordringer på sentralbanker*, *Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner*, *Utlån til kunder*, *Sertifikater og obligasjoner*, *Finansielle derivater*, *Eiendeler tilgjengelig for salg* og *Aksjer, andeler og grunnfondsbevis*.

Kontanter og fordringer på sentralbanker og *Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner* klassifiseres til amortisert kost både under IAS 39 og IFRS 9.

Utlån til kunder består utelukkende av utlån til privatkunder og holdes for å motta kontraktsfestede kontantstrømmer. *Utlån til kunder* klassifiseres til amortisert kost både under IAS 39 og IFRS 9.

Sertifikater og obligasjoner utgjør bankens likviditetsportefølje. Porteføljen er holdt for å kjøpe og selge papirer ved likviditetsbehov. *Sertifikater og obligasjoner* blir regnskapsført under IAS 39 til virkelig verdi over resultat. Under IFRS 9 forblir denne posten regnskapsført til virkelig verdi over resultat.

Finansielle derivater klassifiseres til virkelig verdi over resultat både under IAS 39 og IFRS 9.

Aksjer, andeler og grunnfondsbevis består av en eierandel i BankID Norge AS og er i bankens regnskap klassifisert til virkelig verdi over resultat. Det blir ingen endring ved IFRS 9.

Eiendeler tilgjengelig for salg er bankens eierandel i Visa Norge FLI og blir reklassifisert fra virkelig verdi over utvidet resultat til virkelig verdi over resultat.

Finansielle forpliktelser:

Det er ingen endring i klassifisering og måling av finansielle forpliktelser.

Nedskrivninger:

Banken har under IAS 39 brukt en modell for påløpte tap. Under denne typen modell fordrer det at det foreligger et objektivt bevis for et verdifall på balansedagen for at det skal settes av et tap. Her vil det komme en fundamental endring under IFRS 9. I den nye modellen vil det avsettes for forventede tap dagen låneavtalen inngås.

Banken har det siste året jobbet med implementeringen av regnskapsstandarden IFRS 9. IFRS 9 krever at tapsavsetninger beregnes ved bruk av ulike forutsetninger om fremtidig tapsutvikling. Banken har gjort delvise beregninger av tap under IFRS 9 basert på et base-scenario. Beregningene per 31.12.17 viser en uvesentlig endring i tapsavsetningene sammenlignet med tapsavsetningene under IAS 39. Banken forventer ikke å benytte seg av overgangsreglene.

Delmodellene under IFRS 9 er implementert parallelt med eksisterende modeller for blant annet å sikre en god kvalitativ implementering.

Modellverket omfatter framoverskuende modeller for sannsynlighet for mislighold, PD modeller. Det omfatter modeller for tap gitt mislighold som kjøres både før og etter mislighold. Banken bruker modeller for eksponering ved misligholdstidspunkt. Det er tatt i bruk triggerer for klassifisering av engasjementer i Stage 1, 2 eller 3. Klassifisering er satt i henhold til IFRS 9-regelverket; 1: Frisk, 2: Vesentlig forringelse i kredittkvalitet, 3: Mislighold. Triggerer er knyttet til blant annet måling av opprinnelig PD opp mot ny PD-beregning på rapporteringspunktet, forbearance-flagg, 30 dager forsinket betaling, kryss-produktsmislighold, samt historikk over forsinkelser over de siste 3 måneder. Banken har egne modeller for forventet levetid på alle usikrede lån per land målt opp mot kontraktuell levetid og foreløpig avdragsstruktur. Endelig modelleringsteknikk for de enkelte modellene er valgt med henblikk på de respektive porteføljenes modenhet, samt relevant datatilgang i det aktuelle markedet. Modellene valideres i henhold til beste praksis for hver enkelt modelltype, som omfatter både validering på en annen tidsperiode enn den eller de som respektive modell er bygget på, og validering på en del av dataene som er holdt utenfor modellbyggingen.

Modellene tar i bruk en justeringsfaktor basert på makro-simuleringer bygget spesielt for hvert enkelt produkt og land, med basis i NIGEM metodikken. Gjennom tusentalls simuleringer etableres det et base, øvre og nedre-scenario for forventede tap der modellen vektlegger inn ledelsens vurdering av sannsynlig makro-bilde.

I tillegg til det initiale oppsettet av IFRS 9-modellene har banken etablert et robust rammeverk for daglig drift, vedlikehold og videreutvikling.

Definisjon av mislighold er engasjementer som er over 90 dager på etterskudd i henhold til avtalt betalingsplan der det forfalte beløpet minimum utgjør en størrelse tilsvarende 100 Euro i respektive lokale valuta.

Note 2.2. Økonomiske variabler benyttet til å måle antatte kredittap

Banken har valgt å vise de tre viktigste variablene i hvert lands beregningsmodell, variablene er derfor noe forskjellige fra land til land. Følgende makroøkonomiske variabler er brukt i modellene: realrente i absolutt nivå, 3 måneders interbankrente, arbeidsledighetsnivå i antall hele tusen, timelønn i NOK, aggregert månedskonsum for hele befolkningen målt i millioner i lokal valuta og arbeidsledighet målt i prosent av den totale arbeidsstyrken. Dataene er modellert på tvers av tre scenarier: et base scenario, ett øvre og ett nedre for forventede tap.

Det er benyttet følgende vektning for ulike scenario for alle porteføljer per 1.1.2018:

- Base scenario for forventede tap: 40 %
- Øvre scenario for forventede tap: 30 %
- Nedre scenario for forventede tap: 30 %

I beregningen av nye tapstall er kun basescenariet benyttet.

Norge		2019	2020	2021	2022	2023
Rente	Base	1,27 %	1,73 %	2,39 %	3,04 %	3,26 %
	Øvre	1,92 %	2,25 %	2,85 %	3,65 %	3,74 %
	Nedre	1,02 %	1,48 %	2,14 %	2,79 %	3,01 %
Timelønn	Base	kr 412,28	kr 425,74	kr 439,66	kr 454,03	kr 468,98
	Øvre	kr 398,92	kr 410,35	kr 421,91	kr 433,54	kr 445,29
	Nedre	kr 427,57	kr 445,38	kr 464,01	kr 483,43	kr 503,65
Realrente	Base	-0,92 %	-0,57 %	-0,25 %	0,10 %	0,14 %
	Øvre	0,46 %	0,34 %	0,57 %	1,20 %	0,97 %
	Nedre	-1,32 %	-0,97 %	-0,65 %	-0,30 %	-0,26 %

Sverige		2019	2020	2021	2022	2023
3 måneders interbank rente	Base	0,32 %	0,98 %	1,54 %	2,11 %	2,69 %
	Øvre	0,61 %	1,55 %	2,40 %	3,24 %	4,10 %
	Nedre	-0,04 %	0,37 %	0,75 %	1,11 %	1,49 %
Nivå arbeidsledighet	Base	361	365	373	383	389
	Øvre	394	401	409	423	431
	Nedre	320	322	327	332	345
Konsum	Base	176.362	180.701	184.863	188.840	192.826
	Øvre	171.073	173.481	175.973	178.601	182.005
	Nedre	180.436	185.747	190.747	195.284	199.643

Danmark		2019	2020	2021	2022	2023
3 måneders interbank rente	Base	0,45 %	0,97 %	1,48 %	2,00 %	2,50 %
	Øvre	0,11 %	0,25 %	0,71 %	1,42 %	2,09 %
	Nedre	1,17 %	1,77 %	2,33 %	2,69 %	3,03 %
Konsum	Base	79.596	81.133	82.692	84.266	85.874
	Øvre	74.760	74.380	73.892	73.620	73.936
	Nedre	84.437	88.159	92.186	96.105	99.466
Arbeidsledighet prosent	Base	5,59 %	5,71 %	5,68 %	5,63 %	5,62 %
	Øvre	6,54 %	6,73 %	6,81 %	6,75 %	6,36 %
	Nedre	4,61 %	4,61 %	4,64 %	4,62 %	4,92 %

Finland		2019	2020	2021	2022	2023
3 måneders interbank rente	Base	0,41 %	0,94 %	1,47 %	2,01 %	2,49 %
	Øvre	0,04 %	0,33 %	0,74 %	1,25 %	1,81 %
	Nedre	1,02 %	1,65 %	2,24 %	2,76 %	3,08 %
Konsum	Base	9.402	9.542	9.676	9.811	9.947
	Øvre	8.852	8.767	8.675	8.617	8.612
	Nedre	9.963	10.360	10.782	11.183	11.506
Arbeidsledighet prosent	Base	7,86 %	7,87 %	7,82 %	7,72 %	7,60 %
	Øvre	10,42 %	10,44 %	10,57 %	10,71 %	9,75 %
	Nedre	5,18 %	4,91 %	4,84 %	4,77 %	5,60 %

Note 2.3. Signifikante økninger i kredittrisiko

Triggernivå for å klassifisere et engasjement i Stage 2 på grunn av relativ økning i PD basert på adferdsscore sammenlignet med opprinnelig PD (basert på søknadsscore) avhenger av intervall for opprinnelig PD, region og produkt. Produkter med absolutte lave PDer fører derfor til høye triggerkrav da de er relative og kommer fra et lavt nivå.

Norge	Opprinnelig PD	Nedbetalings-lån	Opprinnelig PD	Kredittkort-lån
	<=5%	700 %	<=2%	900 %
	>5%, 10%]	30 %	>2%	0 %
	>10%	20 %		
Sverige	Opprinnelig PD	Nedbetalings-lån	Opprinnelig PD	Kredittkort-lån
	<=20%	30 %	<=2%	900 %
	>20%	10 %	>2%, 5%]	40 %
			>5%	0 %
Danmark	Opprinnelig PD	Nedbetalings-lån	Opprinnelig PD	Kredittkort-lån
	<=20%	300 %	<=50%	80 %
	>20%, 40%]	100 %	>50%	0 %
	>40%	20 %		
Finland	Opprinnelig PD	Nedbetalings-lån	Opprinnelig PD	Kredittkort-lån
	<=20%	200 %	<=30%	200 %
	>20%, 40%]	100 %	>30%	30 %
	>40%	40 %		

Note 3. Segmenter

Resultatregnskap og balanseoppstilling for segmentene er basert på intern finansiell rapportering slik den rapporteres til Bank Norwegians ledelse. Tallene bygger på Bank Norwegians styringsmodell og regnskapsprinsipper. Norwegian Finans Holding ASA er definert som øvrig segment.

Resultatregnskap 2017

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Øvrig	Sum
Netto renteinntekter	1.947.738	662.788	320.989	738.913	45	3.670.472
Netto andre driftsinntekter	128.393	60.055	3.864	4.414	-362	196.365
Sum inntekter	2.076.131	722.843	324.853	743.327	-317	3.866.837
Driftskostnader	508.491	248.391	136.989	174.317	3.016	1.071.204
Nedskrivninger på utlån	192.354	147.436	151.982	180.617	-	672.388
Driftsresultat før skatt	1.375.286	327.017	35.882	388.393	-3.333	2.123.245
Skattekostnad	336.358	84.575	7.532	98.531	-801	526.194
Resultat for perioden	1.038.928	242.442	28.350	289.862	-2.532	1.597.050
Poster som kan bli reklassifisert til resultatet, etter skatt	8.115	-	-	-	-	8.115
Totalresultat for perioden	1.047.043	242.442	28.350	289.862	-2.532	1.605.165

Balanse 31.12.17

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Øvrig	Sum
Utlån til kunder	16.561.731	5.718.448	3.121.962	7.049.412	-	32.451.553
Andre eiendeler	6.462.719	1.937.559	926.098	1.210.522	11.541	10.548.439
Sum eiendeler	23.024.450	7.656.007	4.048.060	8.259.934	11.541	42.999.992
Innskudd fra og gjeld til kunder	17.909.435	5.875.474	3.313.982	6.583.384	-	33.682.275
Annen gjeld og egenkapital	5.115.048	1.780.534	734.078	1.676.550	11.541	9.317.751
Sum egenkapital og gjeld	23.024.450	7.656.008	4.048.060	8.259.934	11.541	42.999.992

Resultatregnskap 2016

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Øvrig	Sum
Netto renteinntekter	1.595.344	541.796	84.138	232.168	15	2.453.461
Netto andre driftsinntekter	169.526	20.439	2.614	9.175	-323	201.432
Sum inntekter	1.764.871	562.235	86.752	241.343	-308	2.654.893
Driftskostnader	454.939	239.906	124.101	103.007	6.875	928.828
Nedskrivninger på utlån	198.553	139.747	62.223	67.734	-	468.257
Driftsresultat før skatt	1.111.379	182.581	-99.572	70.602	-7.183	1.257.808
Skattekostnad	261.764	45.645	-24.893	17.651	-1.796	298.371
Resultat for perioden	849.615	136.936	-74.678	52.952	-5.387	959.437
Poster som kan bli reklassifisert til resultatet, etter skatt	-35.433	-	-	-	-	-35.433
Totalresultat for perioden	814.182	136.936	-74.678	52.952	-5.387	924.005

Balanse 31.12.16

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Øvrig	Sum
Utlån til kunder	14.243.563	5.237.858	1.568.794	3.483.768	-	24.533.983
Andre eiendeler	4.665.798	659.918	449.225	80.739	12.588	5.868.269
Sum eiendeler	18.909.361	5.897.776	2.018.019	3.564.507	12.588	30.402.252
Innskudd fra og gjeld til kunder	14.696.396	5.560.880	1.938.210	2.228.287	-	24.423.773
Annen gjeld og egenkapital	4.212.965	336.896	79.809	1.336.221	12.588	5.978.479
Sum egenkapital og gjeld	18.909.361	5.897.776	2.018.019	3.564.507	12.588	30.402.252

Note 4. Tap og nedskrivninger på utlån og garantier

Banken har ingen garantier pr. 31.12.2017.

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Konstaterte tap i perioden	16.325	7.176
Individuelle nedskrivninger inkludert resultateffekt som følge av salg av portefølje	172.838	143.635
Netto individuelle nedskrivninger	189.163	150.811
Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	574.865	317.446
Justeringer for solgte porteføljer	91.639	-
Nedskrivninger på utlån	672.388	468.257

Note 5. Utlån til kunder

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Kasse-/drifts- og brukskreditt	-	2.147
Kredittkort	9.176.007	6.309.014
Nedbetalingslån	24.415.697	19.054.145
Brutto utlån til kunder	33.591.704	25.365.307
Individuelle nedskrivninger	-126.838	-201.116
Nedskrivninger på grupper av utlån	-1.013.313	-630.208
Netto utlån til kunder	32.451.553	24.533.983

Brutto utlån til kunder fordelt etter geografi

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Akershus	2.275.307	1.902.542
Oslo	2.217.645	1.920.981
Hordaland	1.844.523	1.575.081
Rogaland	1.471.591	1.264.380
Østfold	1.049.798	924.670
Buskerud	926.473	809.134
Sør-Trøndelag	882.450	756.027
Nordland	849.312	741.603
Vestfold	802.016	715.268
Møre og Romsdal	736.414	633.056
Troms	631.545	541.868
Hedmark	576.889	520.471
Oppland	529.419	466.573
Telemark	514.713	454.156
Vest-Agder	435.170	360.625
Nord-Trøndelag	357.415	309.964
Finnmark	339.327	297.023
Aust-Agder	314.901	261.529
Sogn og Fjordane	220.432	196.711
Svalbard	3.725	2.739
Kunde har ikke norsk adresse	59.824	41.029
Sum Norge	17.038.890	14.695.431
Sverige	5.898.925	5.487.645
Danmark	3.345.537	1.635.512
Finland	7.308.352	3.546.719
Brutto utlån til kunder	33.591.704	25.365.307

Endring i nedskrivninger

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Nedskrivninger på utlån til kunder 01.01	-831.323	-395.012
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	74.442	-121.850
Periodens endring i nedskrivninger på grupper av utlån	-474.910	-314.461
Justeringer for solgte porteføljer	91.639	-
Nedskrivninger på utlån til kunder 31.12	-1.140.152	-831.323

Note 6. Risikoklassifisering

Beløp i tusen kroner	Misligholds-sannsynlighet	Brutto utlån		Ubenyttede trekkrettigheter	
		2017	2016	2017	2016
A	0 - 0,9 %	4.949.419	3.716.949	27.285.408	19.692.083
B	1 - 2,9 %	12.926.237	9.468.018	1.505.465	1.153.334
C	3 - 4,9 %	4.133.181	3.279.727	253.357	237.141
D	5 - 8,9 %	2.958.003	2.743.303	179.464	194.285
E	9 - 14,9 %	1.871.989	1.616.677	64.709	83.485
F	15 - 19,9 %	636.706	555.334	12.518	19.886
G	20 - 29,9 %	983.850	685.686	8.159	11.518
H	30 - 39,9 %	457.056	324.312	13.634	14.870
I	40 - 54,9 %	423.108	312.044	3.541	3.096
J	55 - 100,0 %	321.649	261.187	1.391	1.120
S	23,0 %	559.270	371.916	-	-
T	27,0 %	290.399	112.350	-	-
U	74,0 %	443.842	205.598	-	-
V	100,0 %	2.360.545	1.283.562	-	-
W	100,0 %	261.255	391.040	-	-
Sum klassifisert		33.576.509	25.327.702	29.327.646	21.410.817
Ikke klassifisert	70,8 %	15.196	37.605	19.542	50.650
Sum		33.591.704	25.365.307	29.347.189	21.461.468

Risiko er klassifisert på følgende måte: A = laveste risiko, W = høyeste risiko

Risikoklasse S består av engasjement som er til behandling hos inkassoselskap, men hvor kunde er mindre enn 90 dager etter opprinnelig avtalt nedbetalingsplan. Dersom kunde er åjour på engasjement, men har minst ett annet produkt hvor betaling er mer enn 90 dager etter betalingsplan klassifiseres engasjementet i klasse T. Klasse U består av engasjement i varsel, men mindre enn 90 dager etter betalingsplan, mens klasse V består av engasjement som er mer enn 90 dager etter betalingsplan. Risikoklasse W består av tapsførte engasjement, og er engasjement som er individuelt nedskrevet. De øvrige risikoklassene, inkludert risikoklassene A–J, inngår i beregningen av nedskrivninger på grupper av engasjement.

"Ikke klassifisert" består av norske engasjementer rekruttert via søknad om salgsfinansiering, disse får ingen adferdsscore før etter 6 måneder. Ved en eventuell klassifisering av disse engasjementene foreligger det ingen beveggrunner som tilsier at fordelingen på risikoklasser vil avvike vesentlig fra hva som observeres for de klassifiserte engasjementene. Kundene risikoklassifiseres basert på søknads- og adferdsscore. Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen og benyttes i bankens risikobaserte produktprising.

Banken tilbyr kun kreditt uten sikkerhet i personkundemarkedet, og alle kredittsaker besluttet ved hjelp av automatiserte beslutningsstøttesystemer. Kredittbevilgningene baseres på en kvalitativ og kvantitativ analyse av kundens betalingsvilje og betalingssevne. Analysen av betalingsvilje identifiserer egenskaper ved en kunde som predikerer fremtidig betalingsatferd, mens analysen av betjeningsevne er en kvantitativ vurdering av kundens evne til å tilbakebetale sine forpliktelser gitt kundens nåværende og forventede fremtidige økonomiske situasjon.

Note 7. Misligholdt og tapsutsatt utlån

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Brutto misligholdt og tapsutsatt utlån	2.615.145	1.654.201
Individuelle nedskrivninger	-126.838	-201.116
Nedskrivninger på grupper av utlån	-1.013.313	-630.208
Netto misligholdt og tapsutsatt utlån	1.474.994	822.878

Av misligholdt lån utgjør presterende lån	569.246	403.086
Misligholdt lån består av lån som er mer enn 90 dager på etterskudd i henhold til avtalt betalingsplan.		

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelse i betalingsformidlingen. Hele engasjementet er inkludert når deler av engasjementet er forfalt.

Beløp i tusen kroner	2017					Sum
	5 - 15 dager	16 - 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 90 dager	
Personmarked	516.367	1.945.574	721.530	367.033	2.353.864	5.904.368
Sum	516.367	1.945.574	721.530	367.033	2.353.864	5.904.368

Beløp i tusen kroner	2016					Sum
	5 - 15 dager	16 - 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 90 dager	
Personmarked	445.913	1.214.820	564.275	218.282	1.263.835	3.707.125
Sum	445.913	1.214.820	564.275	218.282	1.263.835	3.707.125

Note 8. Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1.326.922	1.163.351
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker	1.326.922	1.163.351

Spesifikasjon på valutasorter

Beløp i tusen kroner	2017	2016
NOK	542.600	540.723
SEK	444.840	404.624
DKK	197.700	151.464
EUR	141.782	66.539
Sum	1.326.922	1.163.351

Gjennomsnittlig rente	0,22 %	0,20 %
-----------------------	--------	--------

Gjennomsnittlig rente beregnes som renteinntekt i prosent av gjennomsnittlig saldo for den aktuelle periode.

Note 9. Administrasjonskostnader

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Salg og markedsføring	730.783	631.821
IT drift	81.940	73.257
Honorar eksterne tjenester	51.995	24.703
Andre administrasjonskostnader	41.568	43.706
Sum	906.286	773.487

Note 10. Andre driftskostnader

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Kredittopplysninger	28.190	29.045
Revisor	2.364	2.700
Leie av lokaler	2.309	2.168
Forsikring	517	505
Maskin, inventar og transportmidler	528	410
Andre driftskostnader	11.576	12.082
Sum	45.484	46.911

Note 11. Risikostyring

Styret i Bank Norwegian har fastsatt forretningsstrategi og retningslinjer for styring og kontroll av sentrale risikoer. Forretningsstrategien og retningslinjene for styring og kontroll av risikoer slår fast at banken i hovedsak skal sikre inntjeningen gjennom kreditteksponering i usikrede låneengasjementer i personkundesegmentet. Øvrige finansielle risikoer skal avgrenses innenfor internt fastsatte risikogrenser. Risikogrensene defineres i forhold til bankens til enhver tid tilgjengelige bufferkapital og risikobærende evne.

For å sikre forsvarlig styring og kontroll av risiko baserer banken seg på følgende elementer:

- Ansvarsforhold og organisering
- Retningslinjer og rutiner for styring og kontroll av risiko
- Strategisk planlegging og kapitalplanlegging
- Rapportering og oppfølging
- Beredskapsplaner

Note 12. Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken ikke får tilbakebetalt det den har krav på i form av renter og avdrag fordi låntaker ikke har vilje og/eller evne til å betale.

Bankens kredittstrategi er definert i bankens kredittpolicy som fastsettes av styret. Konsernets kredittstrategiske rammer er satt sammen slik at de på en hensiktsmessig og effektiv måte måler og fanger opp endringer i den løpende risikoeksponeringen gjennom blant annet forventet tap og behovet for bufferkapital.

Bankens kredittretningslinjer baserer seg på et automatisert regelverk der søker får et automatisk avslag eller et betinget tilslag på søknadstidspunktet. Kredittevilgningene baseres på en kvalitativ og kvantitativ analyse med en positiv konklusjon om kundens fremtidige betalingsvilje og betalingsevne. Analysen av betalingsvilje identifiserer egenskaper ved en kunde som predikerer fremtidig betalingsatferd, mens analysen av betjeningsevne er en kvantitativ vurdering av kundens evne til å tilbakebetale sine forpliktelser gitt kundens nåværende og forventede fremtidige økonomiske situasjon. Saksbehandlers rolle blir i etterkant å kontrollere om forutsetningene for det betingede tilsagnet er tilstede.

Note 13. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko utgjør risikoen for at banken ikke er i stand til å dekke alle finansielle forpliktelser etter hvert som de kommer til utbetaling. Likviditetsrisikoen vurderes som lav på rapporteringstidspunktet, da en stor andel av bankens aktiva består av lett omsettelige verdipapirer. Aktivasset er finansiert med kjerneinnskudd fra personmarkedet, obligasjonslån og ansvarlig kapital. Banken styrer likviditetsposisjonen ved hjelp av oversikter som viser kontantstrømmer på kort sikt og ved hjelp av likviditets- og forfallsversikter.

Likviditetsreserven (LCR) er definert som foretakets likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon. Pr. 31.12.2017 var likviditetsreserven på totalnivå for banken på 204 %. Banken har signifikante valutaer i norske, svenske og danske kroner, samt euro. Pr. 31.12.2017 var LCR på 269 % i norske kroner, 164 % i svenske kroner, 144 % i danske kroner og 148 % i euro. Lovkravet for likviditetsreserve pr. 31.12.2017 på totalnivå og for signifikante valutaer er på 100 %, foruten for norske kroner der kravet er 50 %.

Restløpetid for hovedposter

Beløp i tusen kroner	2017						Sum
	Uten løpetid	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. inntil 1 år	Fra 1 år inntil 5 år	Over 5 år	
Ansvarlig lån	-	-	-	180.421	353.981	-	534.402
Innskudd fra og gjeld til kunder	33.682.275	-	-	-	-	-	33.682.275
Verdipapirgjeld	-	-	227.356	113.623	1.956.814	-	2.297.793
Finansielle derivater	-	21.979	20.648	9.619	-	-	52.246
Ikke rentebærende gjeld	-	149.482	140.783	544.547	-	-	834.812
Sum gjeldsposter	33.682.275	171.461	388.788	848.209	2.310.795	-	37.401.528
Kontanter og fordringer på sentralbanken	65.976	-	-	-	-	-	65.976
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.260.947	-	-	-	-	-	1.260.947
Netto utlån til og fordringer på kunder	8.881.337	11.912	6.755	110.427	3.349.948	20.091.174	32.451.553
Obligasjoner og sertifikater	-	237.835	2.027.705	2.966.145	3.628.149	-	8.859.834
Finansielle derivater	-	-	220	1.715	-	-	1.935
Eiendeler uten restløpetid	359.746	-	-	-	-	-	359.746
Sum eiendelsposter	10.568.006	249.747	2.034.681	3.078.288	6.978.096	20.091.174	42.999.992

Beløp i tusen kroner	2016						Sum
	Uten løpetid	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. inntil 1 år	Fra 1 år inntil 5 år	Over 5 år	
Ansvarlig lån	-	-	-	-	307.053	-	307.053
Innskudd fra og gjeld til kunder	24.423.773	-	-	-	-	-	24.423.773
Verdipapirgjeld	-	-	-	525.876	1.348.475	-	1.874.352
Finansielle derivater	-	6.780	-	-	-	-	6.780
Ikke rentebærende gjeld	-	120.090	87.137	330.307	-	-	537.535
Sum gjeldsposter	24.423.773	126.870	87.137	856.184	1.655.528	-	27.149.492
Kontanter og fordringer på sentralbanken	59.992	-	-	-	-	-	59.992
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.103.359	-	-	-	-	-	1.103.359
Netto utlån til og fordringer på kunder	6.185.020	15.686	5.696	97.968	2.460.869	15.768.744	24.533.983
Obligasjoner og sertifikater	-	70.364	394.291	1.586.537	2.413.011	-	4.464.203
Eiendeler uten restløpetid	240.715	-	-	-	-	-	240.715
Sum eiendelsposter	7.589.086	86.049	399.987	1.684.505	4.873.880	15.768.744	30.402.252

Gjeldspostene ansvarlig lån og verdipapirgjeld inkluderer fremtidige renter.

Note 14. Renterisiko

Styret i Bank Norwegian har fastsatt retningslinjer som setter rammer for maksimal renterisiko. Bankens investeringsportefølje er plassert med kort rentebinding. Banken tilbyr utelukkende produkter med administrativt fastsatte rentebetingelser. Det tilbys ikke fastrentebetingelser. Rentebindingen i bankens finansielle instrumenter og produkter er dermed sammenfallende. Eventuell eksponering utover renterisikogrensene skal avdekkes med sikringsinstrumenter. Det er fastsatt opplegg for løpende oppfølging og rapportering av renterisiko til styret.

Tidspunkt frem til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser

Beløp i tusen kroner	2017						Sum
	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. inntil 1 år	Fra 1 år inntil 5 år	Over 5 år	Fast rente / uten rente	
Kontanter og fordringer på sentralbanken	65.976	-	-	-	-	-	65.976
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.260.947	-	-	-	-	-	1.260.947
Netto utlån til og fordringer på kunder	-	32.451.553	-	-	-	-	32.451.553
Obligasjoner og sertifikater	1.427.382	4.536.303	2.896.150	-	-	-	8.859.834
Finansielle derivater	-	-	-	-	-	1.935	1.935
Ikke rentebærende eiendeler	-	-	-	-	-	359.746	359.746
Sum eiendelsposter	2.754.304	36.987.856	2.896.150	-	-	361.682	42.999.992
Ansvarlig lån	-	474.614	-	-	-	-	474.614
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	33.682.275	-	-	-	-	33.682.275
Verdipapirgjeld	-	2.242.423	-	-	-	-	2.242.423
Finansielle derivater	-	-	-	-	-	52.246	52.246
Ikke rentebærende gjeld	-	-	-	-	-	834.812	834.812
Sum gjeldsposter	-	36.399.313	-	-	-	887.058	37.286.371

Beløp i tusen kroner	2016						Sum
	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. inntil 1 år	Fra 1 år inntil 5 år	Over 5 år	Fast rente / uten rente	
Kontanter og fordringer på sentralbanken	59.992	-	-	-	-	-	59.992
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.103.359	-	-	-	-	-	1.103.359
Netto utlån til og fordringer på kunder	-	24.533.983	-	-	-	-	24.533.983
Obligasjoner og sertifikater	675.596	2.294.529	1.494.078	-	-	-	4.464.203
Ikke rentebærende eiendeler	-	-	-	-	-	240.715	240.715
Sum eiendelsposter	1.838.947	26.828.512	1.494.078	-	-	240.715	30.402.252
Ansvarlig lån	-	274.915	-	-	-	-	274.915
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	24.423.773	-	-	-	-	24.423.773
Verdipapirgjeld	-	1.823.973	-	-	-	-	1.823.973
Finansielle derivater	-	-	-	-	-	6.780	6.780
Ikke rentebærende gjeld	-	-	-	-	-	537.534	537.534
Sum gjeldsposter	-	26.522.661	-	-	-	544.314	27.066.976

Markedsrisiko knyttet til renteinstrumenter

Renterisiko oppstår som følge av at rentebærende eiendeler og gjeld har ulike gjenstående rentebindingstider. Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisiko. Tabellen under viser effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med ett prosentpoeng.

Beløp i tusen kroner	Renterisiko, 1 % endring	
	2017	2016
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-164	-149
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-3.144	-2.743
Utlån til kunder	-80.910	-60.987
Sertifikater og obligasjoner	-21.786	-12.539
Finansielle derivater	-5	-
Sum eiendeler	-106.010	-76.418
Innskudd fra kunder	83.979	60.713
Verdipapirgjeld	5.591	4.534
Finansielle derivater	130	17
Ansvarlig lånekapital	1.183	683
Sum gjeld	90.884	65.948
Evigvarende fondsobligasjon	1.583	833
Sum egenkapital	1.583	833
Total renterisiko, virkelig verdi før skatt*	-13.543	-9.638

* Negativt fortegn indikerer at banken taper på en renteoppgang.

Note 15. Valutarisiko

Bankens valutarisiko utgjør netto eksponering i SEK, DKK og EUR, dvs forskjellen mellom aktiva og passiva i den enkelte lokale valuta. Valutaeksponeringen sikres ved hjelp av valutaterminer. For øvrig er det en begrenset eksponering mot enkelte utenlandske leverandører.

Tabellen viser posisjoner i utenlandsk valuta presentert i norske kroner. Nettoposisjoner i enkeltvalutaer kan utgjøre opptil 15 % av ansvarlig kapital. Den aggregerte valutaposisjonen må holdes innenfor 30 % av ansvarlig kapital.

Beløp i tusen kroner	2017		
	SEK	DKK	EUR
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	450.271	193.455	147.495
Netto utlån til og fordringer på kunder	5.680.695	3.118.014	7.032.036
Andre eiendeler	1.426.097	706.315	1.039.775
Sum eiendeler	7.557.063	4.017.783	8.219.306
Innskudd fra og gjeld til kunder	5.875.474	3.313.982	6.583.384
Annen gjeld	503.033	143.800	6.735
Sum gjeld	6.378.507	3.457.782	6.590.119
Netto derivater	1.224.510	548.547	1.613.809
Netto valutaposisjon	-45.954	11.455	15.378

Beløp i tusen kroner	2016		
	SEK	DKK	EUR
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	408.038	151.939	67.128
Netto utlån til og fordringer på kunder	5.190.333	1.568.127	3.466.829
Andre eiendeler	173.130	282.083	-
Sum eiendeler	5.771.502	2.002.149	3.533.956
Innskudd fra og gjeld til kunder	5.560.873	1.938.210	2.228.287
Annen gjeld	3.705	77.577	1.953
Sum gjeld	5.564.578	2.015.787	2.230.240
Netto derivater	223.532	-	1.303.884
Netto valutaposisjon	-16.608	-13.638	-167

Markedsrisiko knyttet til valutaposisjoner

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Resultateffekt ved 1 % endring	33.677	14.970

Banken inngår sikringstransaksjoner for å styre markedsrisiko på balanseposter i utenlandsk valuta. Sikringsforretningene gjennomføres ved hjelp av valutaterminer. En valutatermin er en avtale om å kjøpe eller selge et valutabeløp på et bestemt tidspunkt i fremtiden til en på forhånd avtalt pris.

Beløp i tusen kroner	2017		2016	
	Nominelle verdier	Markedsverdi	Nominelle verdier	Markedsverdi
Valutaterminer SEK	1.208.324	7.616	217.883	-5.862
Valutaterminer DKK	691.829	9.598	-	-
Valutaterminer EUR	1.431.149	33.051	1.304.251	-918
Sum	3.331.302	50.264	1.522.134	-6.780

Tabellen viser de finansielle derivatenes nominelle verdier i tillegg til positive og negative markedsverdier. Positiv markedsverdi blir bokført som eiendel i balansen, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Nominelle verdier er grunnlaget for beregning av eventuelle betalingsstrømmer og gevinster/tap for kontraktene. Verdien påvirkes av vekslingskursen og rentedifferansen mellom valutaer. Det benyttes ikke sikringsbokføring.

Note 16. Operasjonell risiko

Banken skal ha en hensiktsmessig, effektiv og rasjonell drift, med gjennomgående høy kvalitet. Bankens skal overvåke og styre operasjonell risiko på en aktiv og forsvarlig måte. Bankens har et begrenset tilbud av standardprodukter til personmarkedet som er med på å begrense risikoen.

I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret.

Bankens driftskonsept er i stor grad basert på kjøp av tjenester fra eksterne leverandører. Avtalene inneholder klausuler om kvalitetsstandarter og følges løpende opp i henhold til retningslinjer for utkontraktering.

Note 17. Netto renteinntekter

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Renter av utlån til sentralbanker	304	321
Renter av utlån til kredittinstitusjoner	2.705	1.393
Renter og lignende inntekter av forbrukslån	3.102.438	2.095.457
Renter og lignende av kasse-/drifts- og brukskreditter	79	1.104
Renter og lignende av kredittkort	967.465	618.322
Renter og lignende av salgsfinansiering	4.571	5.494
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner	91.939	63.885
Andre renteinntekter og lignende inntekter	3.183	5.125
Sum renteinntekter	4.172.683	2.791.102
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	135	8
Renter på innskudd fra kunder	433.959	283.006
Renter på utstedte verdipapirer	34.346	35.605
Renter på ansvarlig lånekapital	15.530	7.790
Andre rentekostnader og lignende kostnader	18.241	11.232
Sum rentekostnader	502.211	337.640
Netto renteinntekter	3.670.472	2.453.461

Note 18. Netto provisjonsinntekter

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Betalingsformidling	264.887	156.120
Forsikringstjenester	87.522	47.343
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	47.589	43.149
Provisjonsinntekter m.v.	399.998	246.613
Betalingsformidling	110.223	62.968
Forsikringstjenester	78.620	42.427
Andre gebyrer og provisjonskostnader	22.249	14.020
Provisjonskostnader m.v.	211.092	119.415

Note 19. Opplysninger vedrørende ansatte og tillitsmenn

Spesifikasjon av personalkostnader

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Lønn	58.958	54.514
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	11.348	8.128
Pensjonspremie	2.382	2.006
Andre personalkostnader	2.268	1.356
Sum	74.957	66.004

Det foreligger ingen forpliktelser i forbindelse med opphør eller endring av ansettelsesforhold/verv hos daglig leder eller styre. Det er ikke ydet lån til ansatte.

Antall ansatte pr. 31.12.2017 lønn og honorarer

Banken har pr. 31.12.2017, 72 medarbeidere, tilsvarende 69,5 årsverk.

Lønn og godtgjørelse til ledende ansatte

Beløp i tusen kroner	2017				
	Lønn	Bonus	Pensjons-premie	Øvrig godtgjørelse	Sum godtgjørelse
Samlet lønn, pensjon og annen godtgjørelse					
Tine Wollebakk	1.867	-	70	147	2.084
Pål Svenkerud	3.126	1.088	70	214	4.498
Fredrik Mundal	1.453	142	70	129	1.793
Tore Andresen	2.041	774	70	151	3.036
Merete Gillund	2.005	800	70	128	3.004
Nils Sælen	1.092	119	67	45	1.324
Tore Widding	1.805	688	70	137	2.700
Sum	13.390	3.611	487	951	18.439

Beløp i tusen kroner	2016				
	Lønn	Bonus	Pensjons-premie	Øvrig godtgjørelse	Sum godtgjørelse
Samlet lønn, pensjon og annen godtgjørelse					
Erik Jensen	3.903	1.517	69	210	5.699
Pål Svenkerud	1.957	794	69	183	3.003
Michael Myran	823	131	69	14	1.037
Tore Andresen	1.836	720	69	148	2.774
Merete Gillund	1.623	644	69	130	2.466
Tore Widding	1.586	631	69	135	2.421
Sum	11.728	4.436	415	820	17.399

Ledende ansatte er definert til å være ledergruppen.

Bonus

Bank Norwegian har et bonusprogram som omfatter alle fast ansatte etter nærmere retningslinjer. Opptjeningen baseres på oppnådd resultat etter skatt og egenkapitalavkastning. Bonusutbetalingen som fordeles på de ansatte er begrenset oppad til 2,25 % av resultat etter skatt. Bonusbeløpet skal dekke arbeidsgiveravgift og finansskatt.

Bonus til ledende ansatte er opptjent i henhold til Finanstilsynets rundskriv 11/2011, Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner m.v.. Ledende ansatte får hele bonusen utbetalt i aksjer i Norwegian Finans Holding ASA med disposisjonsrett tre år etter tildelingstidspunktet. Øvrige ansatte får utbetalt bonusen i kontanter. Utformingen av bonusprogrammet gjelder i perioden 2016 til 2018.

Avsetning for bonus for 2017, inkludert arbeidsgiveravgift og finansskatt, som danner grunnlaget for utbetaling av bonus i 2018, utgjør 12,1 millioner kroner.

Utbetalt honorar til styret

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Bjørn H. Kise	500	500
Frode Foss	250	250
Anita Marie Hjerkin Aarnæs	250	250
John Høsteland	250	250
Lars Ola Kjos	250	250
Brede Huser	250	200
Maria Borch Helsingreen	200	200
Kristin Farstad	100	250
Ninett R. Olsen	30	-
Esmå Candic	10	50
Willy Rudman	10	-
Henrik Hermansen	5	-
Daniel Andreas Skjeldam	-	50
Karin Bing Orgland	-	50
Sum	2.105	2.300

Utbetalt honorar til kontrollkomité

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Knut Gillesen	33	130
Sigmund Håland	25	100
Jarl Borgvin Dørre	25	100
Cecilie Kvalheim	-	50
Sum	83	380

Utbetalt honorar til representantskap

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Alf Nielsen	50	50
Sven Nicolai E. Eppeland	10	10
Christian F. Stray	10	10
Tord Strømme Meling	10	10
Betty Tandberg	10	10
Gunnar Martinsen	10	10
Thomas Berntsen	10	10
Truls Persen	10	10
Dag Håvard H. Hanssen	10	10
Bjørn Olaf Svindal	10	10
Kristin Møllerplass	10	10
Anders Gullestad	10	10
Håkon Rådmannsøy Hovde	10	10
Andreas Pedersen	10	-
Roger Stange Nilsen	10	10
Brede Huser	-	10
Sammy J.F. Mendez Caparros	-	10
Sum	190	200

Honorar til revisor

Det er i regnskapet kostnadsført følgende honorar til ekstern revisor, inkl mva.

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Lovpålagt revisjon	1.106	975
Andre attestasjonstjenester	70	44
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon*	1.188	1.681
Sum	2.363	2.700

*Av andre tjenester utenfor revisjon utgjør 921 tusen kroner kostnader relatert til implementeringen av IFRS 9.

Note 20. Klassifisering av finansielle instrumenter

2017

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi					Sum
	Holdt for omsetning i henhold til IAS 39	Regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter som holdes til forfall	
<i>Beløp i tusen kroner</i>						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	65.978	-	65.978
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	1.260.944	-	1.260.944
Utlån til kunder	-	-	-	32.451.553	-	32.451.553
Sertifikater og obligasjoner	8.859.834	-	-	-	-	8.859.834
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	-	443	-	-	-	443
Finansielle derivater	-	1.935	-	-	-	1.935
Eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	32.922	-	-	32.922
Sum finansielle eiendeler	8.859.834	2.379	32.922	33.778.475	-	42.673.610
Innskudd fra kunder	-	-	-	33.682.275	-	33.682.275
Verdipapirgjeld	-	-	-	2.242.423	-	2.242.423
Finansielle derivater	-	52.246	-	-	-	52.246
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	474.614	-	474.614
Sum finansielle forpliktelser	-	52.246	-	36.399.313	-	36.451.559

2016

	Finansielle instrumenter til virkelig verdi					Sum
	Holdt for omsetning i henhold til IAS 39	Regnskapsført til virkelig verdi	Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter som holdes til forfall	
<i>Beløp i tusen kroner</i>						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	59.992	-	59.992
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	1.103.359	-	1.103.359
Utlån til kunder	-	-	-	24.533.983	-	24.533.983
Sertifikater og obligasjoner	4.464.203	-	-	-	-	4.464.203
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	-	443	-	-	-	443
Eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	24.745	-	-	24.745
Sum finansielle eiendeler	4.464.203	443	24.745	25.697.334	-	30.186.725
Innskudd fra kunder	-	-	-	24.423.773	-	24.423.773
Verdipapirgjeld	-	-	-	1.823.973	-	1.823.973
Finansielle derivater	-	6.780	-	-	-	6.780
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	274.915	-	274.915
Sum finansielle forpliktelser	-	6.780	-	26.522.661	-	26.529.441

Note 21. Finansielle instrumenter til virkelig verdi

Finansielle instrumenter til virkelig verdi måles på ulike nivåer.

Nivå 1 Verdssettelse basert på noterte priser i et aktivt marked

Finansielle instrumenter i nivå 1 fastsettes på bakgrunn av noterte priser i et aktivt marked for identiske finansielle instrumenter som er tilgjengelige på balansetidspunktet.

Nivå 2 Verdssettelse basert på observerbare markedsdato

Finansielle instrumenter i nivå 2 fastsettes på bakgrunn av andre data enn noterte priser, men hvor priser er observerbare enten direkte eller indirekte. Dette inkluderer noterte priser i markeder som ikke er aktive.

Nivå 3 Verdssettelse basert på annet enn observerbare markedsdato

Dersom verdssettelse ikke kan fastsettes i nivå 1 eller 2 benyttes verdssettelsesmetoder basert på ikke-observerbare markedsdato.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi

Beløp i tusen kroner	2017			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Sertifikater og obligasjoner	-	8.859.834	-	8.859.834
Finansielle derivater	-	1.935	-	1.935
Aksjer	-	-	443	443
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	32.922	32.922
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	-	8.861.770	33.365	8.895.135
Finansielle derivater	-	52.246	-	52.246
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	-	52.246	-	52.246

Beløp i tusen kroner	2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Sertifikater og obligasjoner	-	4.464.203	-	4.464.203
Finansielle derivater	-	-	-	-
Aksjer	-	-	443	443
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	24.745	24.745
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	-	4.464.203	25.188	4.489.391
Finansielle derivater	-	6.780	-	6.780
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	-	6.780	-	6.780

Endring i instrumenter klassifisert i nivå 3

Beløp i tusen kroner	2017		
	Aksjer	Eiendeler tilgjengelig for salg	Sum
Verdi 31.12.16	443	24.745	25.188
Tilgang	-	-	-
Avgang	-	-	-
Oppgjør	-	-	-
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-	8.176	8.176
Verdi 31.12.17	443	32.921	33.364

Beløp i tusen kroner	2016		
	Aksjer	Eiendeler tilgjengelig for salg	Sum
Verdi 31.12.15	443	60.446	60.889
Tilgang	-	-	-
Avgang	-	-	-
Oppgjør	-	-57.659	-57.659
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-	21.958	21.958
Verdi 31.12.16	443	24.745	25.188

Verdssettelsesmetode

Eierinteresse i Visa Norge FLI

Eierinteressen i Visa Norge FLI er vurdert å være en finansiell eiendel og klassifiseres i kategorien tilgjengelig for salg. Virkelig verdi av eiendelen er beregnet til 32,9 millioner kroner pr. 31.12.2017, som er basert på informasjon fra Visa Norge. Se note 25 for nærmere beskrivelse av eiendelen og verdiberegningen.

Aksjer i BankID Norge AS

Bank Norwegian AS ble 12.8.2014 tildelt 280 aksjer i BankID Norge AS basert på bankens deltagerandel i BankID samarbeidet. Verdi på aksjene er estimert til kurs på tidspunktet for tildeling.

Note 22. Netto gevinster på finansielle instrumenter til virkelig verdi

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Netto gevinster på sertifikater og obligasjoner	-17.251	112
Netto gevinster på valutaswaper	-140.821	102.207
Netto valutakurseffekter	165.530	-85.915
Netto gevinster på aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	-	57.659
Sum	7.458	74.064

Note 23. Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter til amortisert kost verdsettes etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, med justering for eventuelle nedskrivninger. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som samsvarer med markedets vurdering av de samme instrumentene. Dette kan blant annet skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risiko og avkastningskrav.

Utlån og fordringer på sentralbanker og kredittinstitusjoner samt innskudd fra kunder
Virkelig verdi estimeres å samsvare med amortisert kost.

Utlån til kunder

Utlån til kunder er utsatt for markeds konkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende individuelle og gruppevis nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Virkelig verdi av verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital baseres på observerbar markedsinformasjon hvor dette er tilgjengelig.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

	2017		2016	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
<i>Beløp i tusen kroner</i>				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	65.976	65.976	59.992	59.992
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.260.947	1.260.947	1.103.359	1.103.359
Utlån til kunder	32.451.553	32.451.553	24.533.983	24.533.983
Sum finansielle eiendeler	33.778.475	33.778.475	25.697.334	25.697.334
Innskudd fra kunder	33.682.275	33.682.275	24.423.773	24.423.773
Verdipapirgjeld	2.242.423	2.301.855	1.823.973	1.823.250
Ansvarlig lånekapital	474.614	478.360	274.915	275.735
Sum finansielle forpliktelser	36.399.313	36.462.490	26.522.661	26.522.758

Note 24. Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdipapirgjeld

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-	-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	2.239.800	1.820.000
Verdijusteringer og valutaeffekter	-1.580	259
Påløpte renter	4.203	3.714
Sum verdipapirgjeld	2.242.423	1.823.973

Endring i verdipapirgjeld

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Balanse 31.12.17	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.16
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-	-	-	-	-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	2.239.800	1.299.320	-880.000	480	1.820.000
Verdijusteringer og valutaeffekter	-1.580	-	-	-1.839	259
Påløpte renter	4.203	-	-	489	3.714
Sum verdipapirgjeld	2.242.423	1.299.320	-880.000	-870	1.823.973

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Balanse 31.12.16	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.15
Sertifikatgjeld, nominell verdi	-	-	-200.000	-	200.000
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	1.820.000	500.000	-354.000	-	1.674.000
Verdijusteringer og valutaeffekter	259	-	-	-718	977
Påløpte renter	3.714	-	-	-880	4.594
Sum verdipapirgjeld	1.823.973	500.000	-554.000	-1.597	1.879.571

Endring i ansvarlig lånekapital

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Balanse 31.12.17	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.16
Ansvarlig lånekapital, nominell verdi	475.000	200.000	-	-	275.000
Verdijusteringer	-1.212	-	-	-631	-581
Påløpte renter	826	-	-	330	496
Sum ansvarlig lånekapital	474.614	200.000	-	-301	274.915

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Balanse 31.12.16	Emittert	Forfalt / innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.15
Ansvarlig lånekapital, nominell verdi	275.000	100.000	-	-	175.000
Verdijusteringer	-581	-	-	-165	-416
Påløpte renter	496	-	-	118	378
Sum ansvarlig lånekapital	274.915	100.000	-	-47	174.962

Kontantstrøm fra finansiering

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Balanse 31.12.2016	Opptak ny gjeld	Tidlig innfrielse gjeld	Ordinær innfrielse gjeld	Rente-kostnad 2017	Renter betalt 2017	Amortisering*	Balanse 31.12.2017
Obligasjonsgjeld	1.823.973	1.299.320	-280.000	-600.000	34.346	-33.856	-1.359	2.242.423
Ansvarlig lånekapital	274.915	200.000	-	-	15.530	-15.200	-631	474.614

*Gjelder både over- og underkurs samt transaksjonskostnader.

Note 25. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Banken er medlem i Visa Norge FLI ("Visa Norge"), som er aksjonær i Visa Europe Ltd. 2. november 2015 ble det offentliggjort en avtale mellom Visa Europe Ltd. og Visa Inc. hvor Visa Inc. kjøper samtlige aksjer i Visa Europe Ltd. Transaksjonen bestod av et kontantvederlag, konvertible preferanseaksjer, og et vederlag som skal utbetales tre år etter endelig avtale er sluttført. Avtaleprosessen ble sluttført i juni 2016, og banken mottok i denne forbindelse en andel av kontantvederlaget basert på bankens eierandel i Visa Norge. Mottatt kontantvederlag utgjorde 57,7 millioner kroner og ble reklassifisert til resultatet i 2016. Ytterligere verdiendringer for aksjedelen og det utsatte kontantvederlaget føres over utvidet resultat.

Note 26. Opplysninger om skatter

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Utsatt skatt / skattefordel		
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	-63.614	-15.097
Utsatt skattefordel / utsatt skatt	-15.904	-7.717
Utsatt skatt / skattefordel i regnskapet	-15.904	-7.717
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	2.123.245	1.257.808
Permanente forskjeller	-18.598	-64.325
Grunnlag for årets skattekostnad	2.104.647	1.193.483
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	29.543	-11.570
Endring i underskudd og godtgjørelse til fremføring	12.228	9.619
Stiftelses-/emisjonskostnader som er ført direkte mot egenkapitalen	-8.895	-8.618
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	2.137.523	1.182.913
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	2.137.523	1.182.913
Fordeling av skattekostnaden		
Betalbar skatt (25% av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	534.381	295.728
Sum betalbar skatt	534.381	295.728
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-8.186	2.642
Skattekostnad	526.195	298.371
Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	2.123.245	1.257.808
Beregnet skatt 25%	530.811	314.452
Skattekostnad i resultatregnskapet	526.195	298.371
Differanse	-4.616	-16.081
Differansen består av følgende:		
25% av permanente forskjeller	-4.616	-16.081
Sum forklart differanse	-4.616	-16.081
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	534.381	295.728
Skattevirkning av føring mot egenkapitalen	-8.495	1.740
Betalbar skatt i balansen	525.886	297.468

Note 27. Immaterielle eiendeler

<i>Beløp i tusen kroner</i>	IT / Software	Varemerke	Tilknytnings- avgift	Formidlings- provisjoner	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 31.12.16	82.838	-	17.337	76.530	176.705
Tilgang	29.734	-	-	25.647	55.381
Avgang	-4.213	-	-	-22.018	-26.230
Anskaffelseskost pr. 31.12.17	108.359	-	17.337	80.159	205.856
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.17	50.712	-	-	39.676	90.388
Netto akkumulerte og reverserte nedskrivninger pr. 31.12.17	-	-	-	789	789
Akk. avskrivninger, nedskrivninger og rev. nedskrivninger pr. 31.12.17	50.712	-	-	40.465	91.177
Balanseført verdi pr. 31.12.17	57.647	-	17.337	39.694	114.678
Periodens avskrivninger	15.561	-	-	28.012	43.573
Periodens nedskrivninger	-	-	-	789	789
Periodens reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-
Økonomisk levetid	5 år	5 år	Ikke	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	avskrivbar	Lineær	
<i>Beløp i tusen kroner</i>	IT / Software	Varemerke	Tilknytnings- avgift	Formidlings- provisjoner	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 31.12.15	105.667	12.500	17.337	74.757	184.867
Tilgang	22.094	-	-	27.167	49.261
Avgang	-44.923	-12.500	-	-25.394	-57.423
Anskaffelseskost pr. 31.12.16	82.838	-	17.337	76.530	176.705
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.16	35.151	-	-	33.729	68.880
Netto akkumulerte og reverserte nedskrivninger pr. 31.12.16	-	-	-	-	-
Akk. avskrivninger, nedskrivninger og rev. nedskrivninger pr. 31.12.16	35.151	-	-	33.729	68.880
Balanseført verdi pr. 31.12.16	47.686	-	17.337	42.801	107.826
Periodens avskrivninger	13.911	-	-	28.335	42.246
Periodens nedskrivninger	-	-	-	-	-
Periodens reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-
Økonomisk levetid	5 år	5 år	Ikke	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	avskrivbar	Lineær	

IT/Software består av bruksrettigheter til programvare samt egenutvikling. Tilknytningsavgift gir tilgang til den felles infrastrukturen i betalingsformidlingen i Norge. Infrastrukturen sikrer at banker kan tilby betalingstjenester som gjør at kunder kan gjøre opp seg imellom, uavhengig av bankforbindelse. Regnskapsføringen av formidlingsprovisjoner til agenter ble i 1. kvartal reklassifisert i henhold til IAS 38 *Immaterielle eiendeler* og IAS 39 *Finansielle instrumenter - innregning og måling*. Formidlingsprovisjoner er reklassifisert fra *Fordringer* til *Utlån til kunder* og *Immaterielle eiendeler*, med reklassifisering av tilhørende resultatposter fra *Administrasjonskostnader* til henholdsvis *Renteinntekter* og *Avskrivninger*. Reklassifiseringene ga ingen regnskapsmessige effekter på resultatet. Sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende.

Note 28. Varige driftsmidler

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Kontormaskiner og biler	Inventar/ innredning	Hardware	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 31.12.16	-	1.859	712	2.571
Tilgang	-	-	1.050	1.050
Avgang	-	-	-	-
Anskaffelseskost pr. 31.12.17	-	1.859	1.762	3.621
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.17	-	1.834	787	2.621
Netto akkumulerte og reverserte nedskrivninger pr. 31.12.17	-	-	-	-
Akk. avskrivninger, nedskrivninger og rev. nedskrivninger pr. 31.12.17	-	1.834	787	2.621
Balanseført verdi pr. 31.12.17	-	25	975	1.000
Periodens avskrivninger	-	39	75	114
Periodens nedskrivninger	-	-	-	-
Periodens reverserte nedskrivninger	-	-	-	-
Økonomisk levetid	5 år	5 år	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Kontormaskiner og biler	Inventar/ innredning	Hardware	Sum
Akkumulert anskaffelseskost pr. 31.12.15	948	2.255	1.927	5.130
Tilgang	-	-	-	-
Avgang	-948	-396	-1.215	-2.559
Anskaffelseskost pr. 31.12.16	-	1.859	712	2.571
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.16	-	1.794	712	2.506
Netto akkumulerte og reverserte nedskrivninger pr. 31.12.16	-	-	-	-
Akk. avskrivninger, nedskrivninger og rev. nedskrivninger pr. 31.12.16	-	1.794	712	2.506
Balanseført verdi pr. 31.12.16	-	65	-	65
Periodens avskrivninger	89	41	50	181
Periodens nedskrivninger	-	-	-	-
Periodens reverserte nedskrivninger	-	-	-	-
Økonomisk levetid	5 år	5 år	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 29. Fordringer

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Provisjoner	92.866	82.373
Forskuddsbetalte kostnader	4.800	12.140
Netto sikkerhetsstillelse avgitt/mottatt	84.700	-
Andre fordringer	12.434	5.406
Sum	194.800	99.919

Note 30. Annen gjeld

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Leverandørgjeld	6.545	40.903
Merverdiavgift	8.412	3.533
Arbeidsgiveravgift	2.467	1.862
Skattetrekk	2.335	2.090
Uoppgjorte poster verdipapirportefølje	138.135	75.235
Øvrig gjeld	816	17.140
Sum	158.711	140.764

Note 31. Påløpte kostnader

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Påløpte kostnader	132.331	83.426
Bonus	12.131	10.152
Feriepenger	4.566	4.328
Styrehonorar	1.146	1.218
Påløpte honorarer	41	177
Sum	150.215	99.302

Note 32. Kapitaldekning

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Ansvarlig kapital		
Aksjekapital	186.689	180.105
+ Overkurs	971.182	481.980
+ Annen egenkapital	3.920.750	2.338.191
- Utsatt skattefordel, immaterielle eiendeler og verdijusteringer	139.529	115.543
Ren kjernekapital	4.939.091	2.884.734
+ Fondsobligasjonslån	635.000	335.000
Kjernekapital	5.574.091	3.219.734
+ Ansvarlig obligasjonslån	474.614	274.915
Netto ansvarlig kapital	6.048.706	3.494.649
Beregningsgrunnlag		
Kredittrisiko		
Obligasjoner med fortrinnsrett	232.981	76.611
+ Institusjoner	907.574	668.408
+ Massemarkedsengasjementer	22.472.413	17.310.780
+ Forfalte og øvrige engasjementer	2.719.400	1.578.115
Operasjonell risiko	2.608.276	1.630.220
Sum beregningsgrunnlag	28.940.644	21.264.135
Ren kjernekapital i %	17,07 %	13,57 %
Kjernekapital i %	19,26 %	15,14 %
Ansvarlig kapital i %	20,90 %	16,43 %

Note 33. Evigvarende fondsobligasjoner

Banken utstedet i 2013 et fondsobligasjonsinstrument. Instrumentet har pålydende på 125 millioner kroner. Instrumentet er evigvarende, og banken kan tilbakekalle kapitalen første gang fem år etter utstedelse og deretter ved hver rentebetalingsdato. Rentene som betales er 3 mnd NIBOR + 4,10 %.

I 2016 utstedet banken ytterligere et fondsobligasjonsinstrument. Instrumentet har pålydende på 210 millioner kroner, og det betales rente med 3 mnd NIBOR + 5,25 %. Instrumentet er evigvarende, og banken kan tilbakekalle kapitalen første gang fem år etter utstedelse og deretter ved hver rentebetalingsdato.

I 2017 har banken utstedt ytterligere et fondsobligasjonsinstrument. Instrumentet har pålydende på 300 millioner kroner, og det betales rente med 3 mnd NIBOR + 5,25 %. Instrumentet er evigvarende, og banken kan tilbakekalle kapitalen første gang fem år etter utstedelse og deretter ved hver rentebetalingsdato.

Avtalevilkårene for fondsobligasjonene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk, og fondsobligasjonene inngår i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål. Banken har som følge av dette en ensidig rett til å ikke betale tilbake renter eller hovedstol til investorene. Dette medfører at fondsobligasjonene ikke tilfredsstiller vilkårene til finansielle forpliktelser i IAS 32 *Finansielle instrumenter - presentasjon* og presenteres derfor i bankens egenkapital. Dette medfører videre at rentene knyttet til fondsobligasjonene ikke presenteres på regnskapslinjen *Sum rentekostnader*, men som en reduksjon i opptjent egenkapital. Tilsvarende presenteres fordelene av skattefradraget for rentene som en økning i *Opptjent egenkapital*, og ikke som en reduksjon av *Skattekostnad* i resultatregnskapet.

Note 34. Leieavtaler

Banken er samlokalisert med Norwegian Air Shuttle ASA. Det er inngått midlertidig leieavtale i Snarøyveien 36, Fornebu. Midlertidig avtale løper til slutten av 2018/starten av 2019. Forlengelse av avtalen forventes etablert for en lengre periode fra og med 2019. Årlig leie utgjør 2,1 millioner kroner.

Note 35. Nærstående parter

Bank Norwegian AS og Norwegian Air Shuttle ASA har siden oktober 2007 hatt en avtale om bankens bruk av merkenavnet Norwegian, IP-rettigigheter, samt samarbeid om lojalitetsprogram og kredittkort. Med bakgrunn i etablering av bankvirksomhet i Sverige, Danmark og Finland er det reforhandlet nye avtaler. Allerede opparbeidede rettigheter er videreført. Avtalene skal reforhandles innen 31.12.2020. Kostnadsført beløp utgjør 275,8 millioner kroner i 2017 og 191,1 millioner kroner i 2016.

Norwegian Finans Holding ASA (org.nr. 991 281 924) eier 100% av Bank Norwegian AS (org.nr. 991 455 671).

Note 36. Avsetninger og rettslige krav

Banken ble i juni 2017 innklaget av Santander Consumer Bank, Komplett Bank, Ikano Bank og Monobank for Næringslivets Konkurransesvalg for brudd på markedsføringsloven §25.

Banken mottok i november en utskrift av protokoll fra avholdt møte i Næringslivets Konkurransesvalg. Her går det frem at etter utvalgets syn er bankens markedsføringspraksis i strid med markedsføringsloven §25, god forretningsskikk næringsdrivende imellom.

Banken har vurdert utvalgets uttalelse og er uenig i de vurderinger som er lagt til grunn av utvalget. Etter bankens syn er tolkningen av markedsføringsloven § 25 for streng, og at praksisen, om den skulle etterleves, begrensende for adgangen til konkurranse mellom næringsdrivende. Banken er også uenig i at dette utelukkende dreier seg om det markedsrettslige, men at også varemerkerettens område er relevant, noe som ikke ble vurdert av utvalget.

Banken mottok den 19. februar 2018 et utkast til stevning fra Komplett Bank, Monobank og Ikano Bank. Banken er gitt syv dager på å rette seg etter kravene i stevningsforslaget. Banken vurderer at det ikke er grunnlag for en stevning.

Note 37. Hendelser etter balansedagen

Styreleder i Bank Norwegian AS og Norwegian Finans Holding ASA, Bjørn H. Kise, offentliggjorde 15. februar 2018 at han vil fratre begge sine verv. Valgkomiteen i Norwegian Finans Holding ASA har innstilt på at generalforsamlingen velger Bjørn Østbø som leder av styret i Norwegian Finans Holding ASA for en periode frem til ordinær generalforsamling 2020.

Valgkomiteen i Bank Norwegian AS har innstilt på at generalforsamlingen velger nåværende styremedlem John Høstelund som leder av styret i Bank Norwegian AS og at Bjørn Østbø velges som medlem i styret i Bank Norwegian AS.

Styret er ikke kjent med øvrige hendelser etter balansedagens slutt som kan ha vesentlig betydning for årsregnskapet.

Kvartalstall

Resultatregnskap

Norwegian Finans Holding-konsernet					
Beløp i tusen kroner	4. kv. 2017	3. kv. 2017	2. kv. 2017	1. kv. 2017	4. kv. 2016
Sum renteinntekter	1.152.382	1.069.793	1.016.460	934.049	846.609
Sum rentekostnader	137.510	132.140	124.215	108.347	93.686
Netto renteinntekter	1.014.872	937.653	892.245	825.702	752.923
Provisjonsinntekter m.v.	120.963	104.415	93.728	80.892	62.767
Provisjonskostnader m.v.	63.574	55.250	50.118	42.149	40.805
Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer	-3.355	685	4.612	5.516	-4.562
Andre inntekter	-	-	-	-	-
Netto andre driftsinntekter	54.034	49.850	48.222	44.258	17.400
Sum inntekter	1.068.906	987.503	940.467	869.960	770.323
Personalkostnader	20.501	18.711	16.351	19.394	14.257
Administrasjonskostnader	245.239	229.649	215.419	215.979	223.340
Avskrivninger	11.837	10.403	10.861	11.375	11.299
Andre kostnader	12.053	11.008	10.835	11.589	11.309
Sum driftskostnader før nedskrivninger på utlån	289.630	269.771	253.466	258.336	260.205
Nedskrivninger på utlån	199.109	140.862	155.193	177.224	144.663
Driftsresultat før skatt	580.168	576.870	531.808	434.400	365.455
Skattekostnad	140.383	144.424	132.779	108.609	75.283
Resultat for perioden	439.784	432.446	399.029	325.791	290.172

Utvidet resultatregnskap

Norwegian Finans Holding-konsernet					
Beløp i tusen kroner	4. kv. 2017	3. kv. 2017	2. kv. 2017	1. kv. 2017	4. kv. 2016
Resultat for perioden	439.784	432.446	399.029	325.791	290.172
Endring i virkelig verdi for eiendeler tilgjengelig for salg	3.081	1.466	937	2.691	250
Skatt	-23	-11	-7	-20	-2
Poster som kan bli reklassifisert til resultatet, etter skatt	3.058	1.455	930	2.671	248
Totalresultat for perioden	442.842	433.901	399.959	328.462	290.420

Balanser

Norwegian Finans Holding-konsernet					
Beløp i tusen kroner	31.12.17	30.9.17	30.6.17	31.3.17	31.12.16
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker	65.976	61.979	61.981	59.986	59.992
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.260.947	1.769.465	1.394.852	1.071.771	1.103.359
Utlån til kunder	32.451.553	30.135.429	28.868.053	27.152.968	24.533.983
Sertifikater og obligasjoner	8.859.834	8.365.022	8.185.779	6.567.532	4.464.203
Finansielle derivater	1.935	3.304	946	2.578	-
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	443	443	443	443	443
Eiendeler tilgjengelig for salg	32.922	29.841	28.374	27.437	24.745
Immaterielle eiendeler	114.678	115.579	117.965	113.698	107.826
Utsatt skattefordel	15.904	8.425	8.318	7.925	7.717
Varige driftsmidler	1.000	1.071	1.094	54	65
Fordringer	194.800	123.584	131.124	126.469	99.919
Sum eiendeler	42.999.992	40.614.141	38.798.929	35.130.859	30.402.252
Gjeld og egenkapital					
Innskudd fra kunder	33.682.275	31.988.426	30.922.923	28.249.846	24.423.773
Verdipapirgjeld	2.242.423	2.040.270	2.040.622	1.798.667	1.823.973
Finansielle derivater	52.246	11.265	3.999	-	6.780
Betalbar skatt	525.886	382.070	239.822	310.971	297.468
Annen gjeld	158.711	285.142	163.695	253.117	140.764
Påløpte kostnader	150.216	154.636	101.988	92.092	99.302
Ansvarlig lånekapital	474.614	474.536	474.721	274.892	274.915
Sum gjeld	37.286.371	35.336.346	33.947.770	30.979.585	27.066.976
Aksjekapital	186.689	186.689	186.619	186.619	180.105
Overkurs	971.182	971.182	966.570	966.825	481.980
Evigvarende fondsobligasjon	635.000	635.000	639.683	335.000	335.000
Opptjent egenkapital	3.920.750	3.484.925	3.058.288	2.662.831	2.338.191
Sum egenkapital	5.713.621	5.277.796	4.851.159	4.151.274	3.335.276
Sum gjeld og egenkapital	42.999.992	40.614.141	38.798.929	35.130.859	30.402.252

Resultatregnskap

		Norwegian Finans Holding ASA	
Beløp i tusen kroner	Note	2017	2016
Sum renteinntekter		45	15
Sum rentekostnader		-	-
Netto renteinntekter		45	15
Provisjonsinntekter m.v.		-	-
Provisjonskostnader m.v.		362	323
Netto verdiendringer og gevinst/tap på valuta og verdipapirer		-	6.164
Andre inntekter		-	-
Netto andre driftsinntekter		-362	5.841
Sum inntekter		-317	5.856
Personalkostnader	2	1.004	2.099
Administrasjonskostnader		-	-
Avskrivninger		-	-
Andre kostnader		2.012	4.775
Sum driftskostnader før nedskrivning på utlån		3.016	6.875
Nedskrivninger på utlån		-	-
Driftsresultat før skatt		-3.333	-1.019
Skattekostnad	3	-833	-255
Resultat for perioden		-2.500	-764

Utvidet resultatregnskap

		Norwegian Finans Holding ASA	
Beløp i tusen kroner		2017	2016
Resultat for perioden		-2.500	-764
Totalresultat for perioden		-2.500	-764

Balanse

		Norwegian Finans Holding ASA	
Beløp i tusen kroner		31.12.17	31.12.16
Eiendeler			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		6.794	8.643
Eierinteresser i konsernselskap	4	1.150.000	650.000
Utsatt skattefordel	3	7.003	3.946
Fordringer		-	6.164
Sum eiendeler		1.163.797	668.752
Gjeld og egenkapital			
Annen gjeld		22	32
Påløpte kostnader		1.171	1.627
Sum gjeld		1.193	1.659
Aksjekapital		186.689	180.105
Overkurs		971.182	481.980
Opptjent egenkapital		4.734	5.008
Sum egenkapital	5	1.162.605	667.093
Sum gjeld og egenkapital		1.163.797	668.752

Bærum, 27. februar 2018
Styret i Norwegian Finans Holding ASA

Bjørn H. Kise
styreleder

Anita Aarnæs
styremedlem

John Høsteland
styremedlem

Christine Rødsæther
styremedlem

Tine Wollbekk
administrerende direktør

Kontantstrøm

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Norwegian Finans Holding ASA	
	2017	2016
Periodens resultat etter skatt	-2.500	-764
Endring øvrige fordringer	3.107	-8.569
Endring øvrig gjeld	-466	324
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter	141	-9.009
Utbetaling ved investering i konsernselskaper	-500.000	-340.000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-500.000	-340.000
Innbetaling egenkapital	498.011	340.637
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	498.011	340.637
Netto kontantstrøm for perioden	-1.849	-8.372
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	8.643	17.014
Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	6.794	8.643

Endringer i egenkapital

<i>Beløp i tusen kroner</i>	Norwegian Finans Holding ASA				
	Aksjekapital	Overkurs	Evigarende fondsobligasjon	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Balanse 31.12.16	180.105	481.980	-	5.008	667.093
Resultat for perioden	-	-	-	-2.500	-2.500
Totalresultat for perioden	-	-	-	-2.500	-2.500
Kapitalforhøyelse	6.585	498.098	-	-	504.683
Emisjonsutgifter	-	-8.895	-	2.224	-6.671
Balanse 31.12.17	186.689	971.182	-	4.734	1.162.605
Balanse 31.12.15	173.195	150.402	-	3.623	327.220
Resultat for perioden	-	-	-	-764	-764
Totalresultat for perioden	-	-	-	-764	-764
Kapitalforhøyelse	6.909	340.178	-	-	347.087
Emisjonsutgifter	-	-8.600	-	2.150	-6.450
Balanse 31.12.16	180.105	481.980	-	5.008	667.093

Noter Norwegian Finans Holding ASA

Note 1. Generelle regnskapsprinsipper

Norwegian Finans Holding ASA er morselskap i Norwegian Finans Holding-konsernet.

Regnskapet for 2017 er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards godkjent av den Europeiske Union, samt enkelte tilleggskrav i Regnskapsloven med forskrift.

Aksjer holdt av Norwegian Finans Holding ASA er 100 % av aksjene i Bank Norwegian AS. Disse bokføres i selskapsregnskapet til kostpris, og elimineres i konsernregnskapet.

Transaksjoner med konsernselskaper gjennomføres på vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper.

Skattekostnad gjennom året periodiseres på bakgrunn av estimert skattekostnad for regnskapsåret. Det forventes en skattekostnad på 25 % av bankens driftsresultat. Skattekostnaden består av periodeskatt (betalbar skatt) og endring i utsatt skatt.

Betalbar skatt er skatt beregnet på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt beregnes og innregnes i samsvar med IAS 12. Utsatt skatt beregnes med den til enhver tid gjeldende skattesats. Utsatt skatt beregnes som eiendel eller forpliktelse på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseverdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes og innregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd, i den utstrekning det forventes fremtidige skattepliktige resultat som gjør det mulig å utnytte skattefordelen.

Note 2. Godtgjørelser og lignende

Norwegian Finans Holding ASA har ingen egne ansatte. Bonus til ledende ansatte i Bank Norwegian AS er opptjent i henhold til Finanstilsynets rundskriv 11/2011. Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner m.v.. Ledende ansatte får hele bonusen utbetalt i aksjer i Norwegian Finans Holding ASA med disposisjonsrett tre år etter tildelingstidspunktet. Se note 19 i konsernregnskapet for nærmere beskrivelse.

Utbetalt honorar til styret

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Bjørn H. Kise	250	250
Anita Marie Hjerkin Aarnæs	250	250
Brede Huser	250	200
Maria Borch Helsingreen	200	200
John Høstelund	125	125
Kristin Farstad	50	125
Daniel Andreas Skjeldam	-	50
Karin Bing Orgland	-	50
Sum	1.125	1.250

Utbetalt honorar til kontrollkomité

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Knut Gillesen	16	65
Sigmund Håland	13	50
Jarl Borgvin Dørre	13	50
Cecilie Kvalheim	-	25
Sum	41	190

Utbetalt honorar til representantskap

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Alf Nielsen	25	25
Sven Nicolai E. Eppeland	5	5
Christian F. Stray	5	5
Tord Strømme Meling	5	5
Betty Tandberg	5	5
Gunnar Martinsen	5	5
Thomas Berntsen	5	5
Truls Persen	5	5
Dag Håvard H. Hanssen	5	5
Bjørn Olaf Svindal	5	5
Kristin Møllerplass	5	5
Anders Gullestad	5	5
Håkon Rådmannøy Hovde	5	5
Andreas S. Pedersen	5	-
Roger Stange Nilsen	5	5
Brede Huser	-	5
Sammy J.F. Mendez Caparros	-	5
Sum	95	100

Honorar til revisor

Det er i regnskapet kostnadsført følgende honorar til ekstern revisor, inkl mva.

<i>Beløp i tusen kroner</i>	2017	2016
Lovpålagt revisjon	94	100
Andre attestasjonstjenester	17	31
Skatterådgivning	-	-
Andre tjenester utenfor revisjon	19	209
Sum	130	340

Note 3. Skatt

Beløp i tusen kroner	2017	2016
Utsatt skatt / skattefordel		
Underskudd og godtgjørelse til fremføring	-28.011	-15.783
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	-28.011	-15.783
Utsatt skattefordel / utsatt skatt	-7.003	-3.946
Utsatt skatt / skattefordel i regnskapet	-7.003	-3.946
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	-3.333	-1.019
Grunnlag for årets skattekostnad	-3.333	-1.019
Endring i underskudd og godtgjørelse til fremføring	12.228	9.619
Stiftelses-/emisjonskostnader som er ført direkte mot egenkapitalen	-8.895	-8.600
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	-	-
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	-	-
Fordeling av skattekostnaden		
Betalbar skatt	-	-
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-833	-255
Skattekostnad	-833	-255
Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	-3.333	-1.019
Beregnet skatt 25%	-833	-255
Skattekostnad i resultatregnskapet	-833	-255
Differanse	-	-

Note 4. Eierinteresser i konsernselskaper

Eierinteresser i konsernselskaper består i sin helhet av 100 % av aksjene i Bank Norwegian AS. Aksjene er balanseført til kostpris.

Note 5. Kapitaldekning

Beløp i tusen kroner	31.12.17	31.12.16
Ansvarlig kapital		
Aksjekapital	186.689	180.105
+ Overkurs	971.182	481.980
+ Annen egenkapital	4.734	5.008
- Utsatt skattefordel, immaterielle eiendeler og verdjusteringer	7.003	3.946
Ren kjernekapital	1.155.602	663.148
+ Fondsobligasjonslån	-	-
Kjernekapital	1.155.602	663.148
+ Ansvarlig obligasjonslån	-	-
Netto ansvarlig kapital	1.155.602	663.148
Beregningsgrunnlag		
Kredittrisiko		
Obligasjoner med fortrinnsrett	-	-
+ Institusjoner	1.359	1.729
+ Massemarkedsengasjementer	-	-
+ Forfalte og øvrige engasjementer	1.150.000	656.164
Operasjonell risiko	-	-
Sum beregningsgrunnlag	1.151.359	657.892
Ren kjernekapital i %	100,37 %	100,80 %
Kjernekapital i %	100,37 %	100,80 %
Ansvarlig kapital i %	100,37 %	100,80 %

	AKSJONÆR	# AKSJER
1	Norwegian Air Shuttle ASA	30.623.739
2	Goldman Sachs & Co.	15.438.064
3	Danske Bank AS	8.766.544
4	Folketrygdfondet	7.663.741
5	Brumm AS	6.739.432
6	Green 91 AS	6.313.434
7	Stenshagen Invest AS	4.551.416
8	JP Morgan Chase Bank	4.358.191
9	Banque Degroof Petercam	4.098.316
10	Sneisungen AS	4.076.841
11	Swedbank Robur Småbolagsfond Norden	4.045.133
12	Banque Degroof Petercam	3.425.999
13	KM Aviatrix Invest AS	2.790.635
14	GKB Invest AS	2.640.635
15	Tvenge Torstein Ingvald	2.500.000
16	MP Pensjon PK	2.440.995
17	Songa AS	2.083.120
18	JP Morgan Chase Bank	1.879.788
19	Swedbank Robur Nordenfond	1.700.000
20	Verdipapirfondet Pareto Nordic	1.617.000
	Topp 20	117.753.023
	Sum	186.688.897

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Norwegian Finans Holding ASA følger norsk lov og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, NUES. Styret i Norwegian Finans Holding ASA vurderer årlig etterlevelse av prinsippene for eierstyring og selskapsledelse i selskapet, i henhold til regnskapslovens paragraf 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Eventuelle avvik fra anbefalingen redegjøres for.

REDEGJØRELSE OM FORETAKSSTYRING I HENHOLD TIL REGNSKAPSLOVENS PARAGRAF 3-3B

1. Strukturen for eierstyring og selskapsledelse i Norwegian Finans Holding-konsernet er basert på norsk lov og Norwegian Finans Holding-konsernet følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, NUES.
2. Anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.
3. Avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen.
4. Beskrivelse av hovedelementene i konsernets systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er redegjort for i punkt 10 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.
5. Norwegian Finans Holding ASA har ingen vedtektsbestemmelser som fraviker fra allmennaksjelovens kapittel 5, som omhandler generalforsamlingen.
6. Sammensetningen til ledende organer samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruks og retningslinjer er redegjort for under punktene 6, 7, 8 og 9 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.
7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer er redegjort for under punkt 8 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.
8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte å kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer, er redegjort for under punkt 3 under Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse nedenfor.

NORSK ANBEFALING FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i anbefalingen er fulgt opp i Norwegian Finans Holding-konsernet.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Konsernets virksomhet skal styres basert på en høy etisk standard og skal ta hensyn til våre interessenter i den løpende driften av banken. Banken skal føre en ansvarlig kredittpraksis hvor vi gir alle relevante opplysninger til kundene slik at de kan ta informerte beslutninger. Vi innvilger kun lånesøknader til de kundene vi mener har vilje og evne til å betale tilbake lånet i henhold til lånevilkårene.

Bank Norwegian har etablert retningslinjer for samfunnsansvar og etiske retningslinjer som er førende for bankens virksomhet.

2. Virksomhet

Bankens virksomhet fremgår av foretakets vedtekter som er tilgjengelig på selskapets hjemmeside. Banken kan innenfor rammen av den lovgivning som til enhver tid gjelder, utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at banker utfører. Bank Norwegian tilbyr banktjenester til personkunder gjennom internett i det nordiske markedet.

Styrets års- og delårsberetning redegjør for virksomhetens mål og hovedstrategier. Bank Norwegian skal være en digital bank som leverer enkle og konkurransedyktige produkter i personkundemarkedet. Virksomheten baseres på ledende digitale løsninger, synergier med flyselskapet Norwegian, attraktive betingelser til kundene, kostnadseffektiv drift og effektiv risikoseleksjon.

3. Selskapskapital og utbytte

Styret foretar en løpende vurdering av kapital situasjonen sett opp mot mål, strategi og risikoprofil. Banken har en sterk kapitalposisjon med en ren kjernekapitaldekning på 17,0 %, kjernekapitaldekning på 19,2 % og en kapitaldekning på 20,9 % pr. 31. desember 2017. Konsernet har en ren kjernekapitaldekning på 17,1 %, kjernekapitaldekning på 19,3 % og en kapitaldekning på 20,9 %. Bankens betydelige vekst og lønnsomhet gir en stor fleksibilitet til å styre kapital situasjonen.

Norwegian Finans Holding ASA har som mål å skape aksjonærverdi gjennom en kombinasjon av aksjekursstigning og direkteavkastning gjennom utbytte. Styret har vedtatt en utbyttepolitikk med en målsatt langsiktig utbytteutdelingsgrad på minst 40 prosent av resultatet. Banken planlegger å distribuere til aksjonærene overskuddskapital over et målsatt kapitaliseringsnivå. På grunn av stabiliteten i underliggende inntjening, ønsker banken å betale kvartalsvise utbytter. Utbyttegraden vil, blant annet, være avhengig av forventninger til lånevekst og inntjening samt regulatoriske kapitalkrav. Endringer i rammebetingelser og bankens fremtidsutsikter kan påvirke bankens evne til å betale utbytte og utbyttegrad.

Generalforsamlingen har vedtatt styrefullmakt til forhøyelse av aksjekapitalen for utstedelse av vederlagsaksjer under incentivordninger samt styrefullmakt til forhøyelse av aksjekapitalen for erverv av virksomhet innenfor foretakets formål eller nødvendig styrking av foretakets egenkapital. Generalforsamlingen har også vedtatt styrefullmakt til erverv av egne aksjer. Styrefullmaktene gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2018.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Foretaket har én aksjeklasse. Ved aksjekapitalforhøyelser skal eksisterende aksjonærer gis fortrinnsrett. Dersom styret foreslår fravikelse av fortrinnsretten for generalforsamlingen skal fravikelsen begrunnes ut i fra foretakets og aksjeeiernes felles interesser.

Foretaket har retningslinjer for habilitet. Styret vurderer habilitet i alle saker som behandles av styret. Styreinstruksen revideres årlig.

Styremedlemmer og ledende ansatte skal melde fra til styret dersom de har vesentlige interesser i en avtale foretaket skal inngå.

Styret innhenter ekstern uavhengig verdivurdering av markedsverdi pr. aksje ved forhøyelse av aksjekapitalen i forbindelse med bankens aksjebaserte incentivordning.

Norwegian Air Shuttle ASA er foretakets største aksjonær med en eierandel på 16,4 % pr. 31. desember 2017. Bank Norwegian AS og Norwegian Air Shuttle ASA har siden oktober 2007 hatt en avtale om bankens bruk av merkenavnet Norwegian, IP-rettigheiter, samt samarbeid om lojalitetsprogram og kredittkort. Med bakgrunn i etablering av bankvirksomhet i Sverige, Danmark og Finland er det reforhandlet nye avtaler. Allerede opparbeidede rettigheter er videreført. Avtalene skal reforhandles innen 31. desember 2020.

5. Fri omsettelighet

Foretakets aksjer er notert på Oslo Børs og er fritt omsettelige. Det er ingen vedtektsfestede omsetningsbegrensninger.

6. Generalforsamling

Innkalling til generalforsamling samt valgkomiteens innstilling skal være tilgjengelig på foretakets nettside senest 21 dager før avholdelse av generalforsamling. Påmeldingsfristen er siste dato før generalforsamlingen.

Styrets leder, valgkomiteens leder, administrerende direktør, finansdirektør samt revisor deltar på generalforsamlingen. Styrets medlemmer kan delta.

Stemmegivningen fremgår av innkallingen, herunder fremgangsmåte for å møte med fullmektig. Det er anledning til å stemme på hver enkelt sak som skal behandles og hver enkelt kandidat som skal velges til verv i selskapets organer. Aksjonærene skal kunne delta på generalforsamlingen og utøve sine rettigheter som aksjonær ved bruk av elektroniske hjelpemidler og kunne avgi skriftlig forhåndsstemme. Protokollen er tilgjengelig på selskapets nettside.

7. Valgkomité

I henhold til vedtektene skal banken ha en valgkomité som skal avgi innstilling til den ordinære generalforsamlingen om valg av aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer av styret, medlemmer og eventuelle varamedlemmer av valgkomiteen, samt honorar til de samme.

Valgkomiteen består av tre medlemmer. I tillegg kan det velges ett eller flere varamedlemmer.

Medlemmene av valgkomiteen velges i utgangspunktet for to år, men valgkomiteen skal – ved årlig innstilling av minst ett medlem til valgkomiteen – søke å oppnå en tilfredsstillende kontinuitet i valgkomiteen.

Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlemmer av valgkomiteen.

8. Styre, sammensetning og uavhengighet

Foretakets styre skal bestå av fem til syv medlemmer som alle velges av generalforsamlingen. Generalforsamlingen utpeker styrets leder blant styremedlemmene. Styremedlemmene velges for to år av gangen. I 2017 har styret i Norwegian Finans Holding ASA bestått av fem medlemmer, hvorav to var kvinner.

Styremedlem Brede Huser trakk seg fra styret 17. desember 2017. Valgkomiteen har innstilt ovenfor generalforsamlingsmøtet 14. mars 2018 at Rolv-Erik Spilling velges som medlem av styret i Norwegian Finans Holding ASA for en periode frem til ordinær generalforsamling 2020.

Styret i Bank Norwegian AS består av fem medlemmer, hvorav to kvinner og en er representant valgt av de ansatte. Ingen ledende ansatte er medlem av styret.

Styremedlemmenes uavhengighet vurderes ved valg. Styret i Bank Norwegian AS har gjennomført 10 møter i 2017 og styret i Norwegian Finans Holding ASA har gjennomført 10 møter i 2017.

Styret i Norwegian Finans Holding ASA består av følgende styremedlemmer:

Bjørn H. Kise (1950)

Styreleder i Norwegian Finans Holding ASA siden 2007. Cand. jur. fra Universitetet i Oslo. Partner i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig, tidligere Advokatfirmaet Vogt Wiig AS, siden 1983. Bjørn H. Kise har siden 1997 hatt møterett for Høyesterett. Bjørn H. Kise er styreleder i Norwegian Air Shuttle ASA og styremedlem i flere store og mellomstore foretak i Norge og utlandet. Bjørn H. Kise offentliggjorde 15. februar 2018 at han vil fratre som styreleder i Norwegian Finans Holding ASA og Bank Norwegian AS.

Valgkomiteen har 26. februar 2018 innstilt på at generalforsamlingen velger Bjørn Østbø som leder av styret i Norwegian Finans Holding ASA for en periode frem til ordinær generalforsamling 2020.

Anita Aarnæs (1950)

Styremedlem siden 2007. Mastergrad fra Harvard University. Anita Aarnæs har hatt stillinger som HR-direktør i DNO, leder for den norske virksomheten til Heidrick & Struggles (2010-2012), leder for Triple A Consulting (2003-2010), og flere posisjoner i PA Consulting i perioden 1983-2003.

John Høsteland (1947)

Styremedlem siden 2007. Dr. Scient. i økonomi fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås. John Høsteland er selvstendig næringsdrivende gjennom selskapet JH Consult, hvor han tilbyr rådgivningstjenester rettet mot bedriftsmarkedet. John Høsteland har tidligere vært administrerende direktør i flere foretak, deriblant Høegh Capital Management AS, Skogbrand Forsikring, First Securities ASA og Elcon Securities ASA. John Høsteland er styremedlem i Høegh Capital Partners ASA, Guardian Corporate AS og First Fondene AS.

Christine Rødsæther

Styremedlem siden 2017. Christine Rødsæther har siden 2002 vært partner i advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS og har lang erfaring innen bank og finans, kontraktsrett samt shipping og offshore. Hun har tidligere erfaring fra Wikborg, Rein & Co., og Andersen Legal ANS. Rødsæther har en Master of Law, University of the Pacific, Sacramento, California og Cand. Jur., Universitetet i Bergen. Rødsæther har bred styreerfaring fra en rekke børsnoterte selskaper.

9. Styrets arbeid

Styrets har fastsatt en instruks som regulerer styrets ansvar, daglig leders plikter og oppgaver, hvilke saker som skal styrebehandles samt regler for saksbehandling mv. Det foretas en årlig evaluering av styrets arbeid og kompetanse. Styret fastsetter en årlig plan for sitt arbeid.

Konsernets risiko- og revisjonsutvalg består av tre medlemmer og oppnevner utvalgets leder blant utvalgets uavhengige medlemmer. Leder oppnevnes årlig. Minst et av utvalgets medlemmer må ha relevant regnskaps- eller revisjonsmessig kompetanse.

Risiko- og revisjonsutvalget er et underutvalg av styret i Norwegian Finans Holding ASA med det formål å foreta mer grundige vurderinger av utpekte saksområder og rapporterer resultatet tilbake til styret.

Risiko- og revisjonsutvalget skal påse at konsernet har en uavhengig og effektiv ekstern revisjon og en tilfredsstillende regnskapsrapportering i samsvar med lover og forskrifter, samt påse at konsernets interne kontroll og risikostyring fungerer effektivt.

Det samlede styret utgjør bankens godtgjørelsesutvalg og oppnevner utvalgets leder blant utvalgets uavhengige medlemmer. Leder oppnevnes årlig.

Godtgjørelsesutvalget er et underutvalg av styret i Bank Norwegian AS og skal forberede saker for styret vedrørende bankens godtgjørelsespolitikk, samt fastsettelse av godtgjørelse til administrerende direktør.

10. Risikostyring og intern kontroll

Risikostyringen i banken skal sikre oppnåelse av bankens strategiske mål og samtidig sikre en solid finansiell stabilitet.

Dette målet skal oppnås gjennom:

- En sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko.
- En god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen.
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- Unngå uventede enkelthendelser som kan skade bankens finansielle stilling.

Styret har fastsatt policyer for finansiell risiko, kredittrisiko og internkontroll. Slik det fremkommer av disse policyer, og i forretningsstrategien, skal banken i hovedsak sikre inntjeningen gjennom eksponering i usikrede låneengasjementer i personkundesegmentet. Øvrige finansielle risikoer som markedsrisiko, renterisiko, valutarisiko og motpartsrisiko avgrenses innenfor fastsatte risikogrenser. Risikogrensene fastsettes i forhold til bankens bufferkapital og risikobærende evne.

Risikostyring og internkontroll er basert på følgende elementer:

- Roller og ansvar.
- Retningslinjer og rutiner for styring og kontroll av risiko.
- Strategisk planlegging og kapitalplanlegging.
- Rapportering og oppfølging.
- Beredskapsplaner.

Roller og ansvar

Styret fører tilsyn med og skal sikre at banken har et forsvarlig system for styring og kontroll av risiko. Styret fastsetter overordnede mål, retningslinjer og fullmakter for bankens styring og kontroll av risiko. Risiko- og revisjonsutvalget skal påse at banken har en uavhengig og effektiv ekstern revisjon og tilfredsstillende finansiell rapportering i samsvar med lover og regler, og sikre at bankens risikostyring og internkontroll fungerer effektivt.

Administrerende direktør skal sørge for at styrevedtatte målsetninger, retningslinjer og fullmakter for bankens risikostyring og internkontroll er etterlevet, og skal sørge for en effektiv styring og kontroll av risiko. Avdelingsledere som rapporterer til administrerende direktør er ansvarlig for kontroll, rapportering og overvåking av selvpålagte og lovpålagte krav.

Risikokontrollfunksjonen skal sikre at alle vesentlige risikoer blir identifisert, målt og rapportert av relevante enheter. Kredittrisikoadelingen har ansvar for å følge bankens vedtatte kredittpolitikk og prosedyrer, og skal sørge for jevnlig rapportering og overvåking. Finansavdelingen er ansvarlig for å overholde retningslinjer for finansiell og operasjonell risikostyring vedtatt av styret og skal sørge for jevnlig rapportering og overvåking.

Compliancefunksjonen rapporterer til leder for risikokontrollfunksjonen og er ansvarlig for uavhengig kontroll, overvåking og rapportering av etterlevelse av selvpålagte og lovpålagte krav.

Internrevisjonen skal bistå styret og daglig leder i å ivareta sitt ansvar for å føre tilsyn med at internkontrollen er velfungerende. Internrevisjonen skal vurdere hensiktsmessigheten og effektiviteten av bankens styrings- og kontrollprosesser.

Retningslinjer og prosedyrer for styring og kontroll av risiko

Styret har fastsatt retningslinjer for styring og kontroll av finansiell risiko, kredittrisiko og operasjonell risiko. Retningslinjene fastsetter mål, retningslinjer for risikostyring, risikotoleranse og grenser, kontrollsystemer, rapportering og beredskapsplaner.

Strategisk planlegging og kapitalplanlegging

Styret godkjenner strategiske planer som er gjenstand for løpende revisjon. Kapitalplanen er et sentralt element i den strategiske planleggingsprosessen. Kapitalplanlegging skal sikre en solid kapitalisering av banken utover myndighetenes minstekrav, vise forventet kapitalbehov og plan for innhenting av kapital. Planen skal også vise behovet for lånefinansiering i perioden.

Rapportering og oppfølging

Risikokontrollfunksjonen har ansvaret for løpende og periodisk risikorapportering, og at alle risikofaktorer er innenfor vedtatte risikorammer. Risikofaktorer er rapportert på daglig, ukentlig og månedlig basis til administrerende direktør og månedlig til styret.

Beredskapsplaner

Konsernet har etablert styregodkjente beredskapsplaner for å sikre tilstrekkelig kapital og likviditet, i tilfelle interne og eller eksterne faktorer påvirker soliditet eller likviditet i en negativ retning.

11. Godtgjørelse til styret

Godtgjørelsen til styret fastsettes av generalforsamlingen basert på anbefaling fra valgkomiteen. Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig eller avhengig av markedsutviklingen på foretakets aksjer. Ingen av styrets medlemmer har oppgaver for foretaket utover styrevervet. Styrets godtgjørelse er redegjort for i årsrapporten.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Retningslinjer for lederlønninger har som formål å bidra til langsiktig verdiskapning for aksjonærene samt sikre en sunn og effektiv risikohåndtering. Retningslinjene skal bidra til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte og produktive ledere. Videre skal avlønningen relateres til selskapets og lederens resultater. Avlønningsnivået skal være konkurransedyktig og rimelig innbyrdes fordelt. Samtidig skal avlønningsstrukturen være kostnadseffektiv.

Ledernes totale godtgjørelse kan bestå av grunnlønn, variabel godtgjørelse, pensjons- og forsikringsordninger, naturalgoder og etterlønsordning. Grunnlønnen fastsettes i samsvar med markedsmessige betingelser i henhold til ansvarsområde, erfaring og kompetanse. Justering av grunnlønn baseres på en individuell evaluering av lederens prestasjoner. Det er etablert et program for variabel godtgjørelse hvor lederne tildeles aksjer i Norwegian Finans Holding ASA. Programmet ivaretar kravene i forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner mv.

13. Informasjon og kommunikasjon

Konsernet skal gi pålitelig og rettidig informasjon til verdipapirmarkedet basert på likebehandling av aktørene. Investorinformasjon som års- og delårsrapporter, presentasjoner, børsmeldinger og finansiell kalender er tilgjengelig på konsernets internettsider samtidig som de publiseres til markedet. Konsernet avholder kvartalsvise resultatpresentasjoner hvor presse, analytikere og investorer deltar.

14. Selskapsovertakelse

Den som vil gjennomføre erverv som vil medføre at vedkommende blir eier av en kvalifisert eierandel (10 % eller mer) i et finansforetak, må på forhånd sende melding om dette til Finanstilsynet. Erverv av kvalifisert eierandel kan bare gjennomføres etter tillatelse gitt av Finansdepartementet.

Styret i Norwegian Finans Holding ASA vil håndtere eventuelle overtagelsestilbud i samsvar med prinsippet om likebehandling av aksjonærer. Samtidig vil styret bidra til at aksjonærene får mest mulig fyllestgjørende informasjon i alle situasjoner som påvirker aksjonærenes interesser.

15. Revisor

Revisor presenterer årsplan for gjennomføring av revisjonsarbeidet for styret. Revisor deltar i styremøter som behandler årsregnskapet. Revisor gjennomgår årlig foretakets interne kontroll med styret. Styret møter revisor uten at administrasjonen er til stede. Revisor bekrefter skriftlig hvert år sin uavhengighet. Revisor redegjør hvert år om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert til foretaket i løpet av regnskapsåret.

Samfunnsansvar

Bakgrunn

Bank Norwegian spiller en viktig funksjon i samfunnet ved å tilby produkter og tjenester innen finansiering og sparing samt betalingsformidling i det nordiske personkundemarkedet. Samfunnsansvar for Bank Norwegian er å forene lønnsomhet med en ansvarlig drift. Vedtakelse av særskilte retningslinjer for samfunnsansvar integrerer samfunnsansvar i mål og handlingsplaner fremover. Som en del av ansvarlig drift skal virksomheten i Bank Norwegian utøves i henhold til alle gjeldende lover og regler, og etter en høy etisk standard.

Bankens virksomhet i personkundemarkedet forutsetter langsiktighet og høy grad av tillit. Tillit fra kunder og samfunnet for øvrig bygger på et godt omdømme. For å bidra til tillit, skal Bank Norwegian ha en transparent virksomhet og kommunisere åpent med kunder, medarbeidere, eiere og andre interessenter i tråd med regelverket for noterte foretak på Oslo Børs.

Retningslinjer for samfunnsansvar

Bank Norwegian har utarbeidet særskilte retningslinjer for samfunnsansvar vedtatt av styret 13. februar 2017. Hensynene som ligger til grunn for retningslinjene er implementert i bankens policier og retningslinjer, og er på den måten integrert i bankens daglige drift.

Ansvarlig kredittpraksis

Banken skal føre en ansvarlig kredittpraksis hvor vi gir alle relevante opplysninger til kundene slik at de kan ta informerte beslutninger. Vi innvilger kun lånesøknader til de kundene vi mener har vilje og evne til å betale tilbake lånet i henhold til lånevilkårene. Vi priser våre produkter basert på relevante faktorer som kredittrisiko, kostnader, samt konkurranse- og markedsforhold. Vi svarer raskt på kundenhenvendelser og retter opp hvis vi har gjort feil. Banken har vedtatt retningslinjer for kredittgivning som ivaretar hensynet til en ansvarlig kredittpraksis.

Ansvarlige investering og menneskerettigheter mv

Bank Norwegian støtter FNs og EUs konvensjoner for menneskerettigheter og menneskeverd. Banken skal utøve ansvarlige investeringer som ivaretar hensynet til menneskerettigheter, sosiale forhold og det ytre miljø. Av bankens investeringspolicy fremgår at bankens likvide midler skal investere i fastrenteinstrumenter utstedt av stater, kommuner og finansinstitusjoner i Norden. Banken investerer ikke i aksjer. Bank Norwegian støtter dermed ikke virksomheter som opererer i strid med FNs og EUs konvensjoner for menneskerettigheter eller andre sosiale forhold samt opptre ødeleggende for det ytre miljø.

Arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold

Bank Norwegian skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass med et godt psykososialt og fysisk miljø. Banken har etablert retningslinjer og rutiner innenfor arbeidsforholdet, helse, miljø og sikkerhet, varsling, trusler og vold, trakassering og diskriminering og etikk. Det er i tillegg etablert arbeidsmiljøutvalg og verneombud. Det anses å være et godt arbeidsmiljø i banken med lav avgang blant de ansatte og lavt sykefravær.

Det ytre miljø

Virksomheten skal bidra til en bærekraftig utvikling av miljøet og minimalisere sin negative innvirkning på omgivelsene. Bank Norwegian skal utvise miljøhensyn i alle ledd av virksomheten. Banken tilbyr sine tjenester utelukkende over internett og opererer ut fra ett kontor med 69,5 årsverk. Bankens rutiner og prosesser er i stor grad automatisert med elektronisk dokumentasjon og kommunikasjon som reduserer forbruket av papir og transport. Banken har ikke utarbeidet særskilte retningslinjer knyttet til det ytre miljø, men det er likevel slik at hensynet ivaretas gjennom bankens forretningsmodell.

Etikk og bekjempelse av korrupsjon

Banken skal styres basert på en høy etisk standard og bekjempe hvitvasking av penger, terrorfinansiering og korrupsjon i sin utøvelse av virksomhet. Det gjennomføres et årlig etikkseminar som er obligatorisk for alle ansatte. Banken har etablert etikkrutiner som stiller krav til den ansattes adferd. Bank Norwegian har rutiner og dedikerte ressurser for bekjempelse av forhold som hvitvasking av penger, terrorfinansiering, kriminalitetsfinansiering, bedrageri, identitetstyveri, utpressing og bestikkelser. Banken deltar i forskjellige forum for internasjonal bekjempelse av hvitvasking og korrupsjon som Sikkerhetsforum, Nordic Fraud Sharing Group og European Fraud Sharing Group samt deltar på eksterne seminarer.

Erklæring

i henhold til verdipapirhandellovens paragraf 5-5

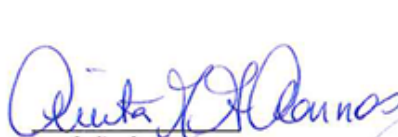
Vi bekrefter at konsernets og selskapets årsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember 2017 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med aktuelle regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets og selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

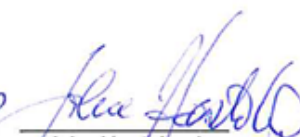
Årsberetningen gir etter vår beste overbevisning en rettviseende:

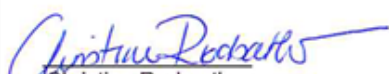
- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står over i neste regnskapsperiode
- beskrivelse av nærstående vesentlige transaksjoner.

Bærum, 27. februar 2018
Styret i Norwegian Finans Holding ASA

Bjørn H. Kise
styreleder

Anita Aarnæs
styremedlem

John Høsteland
styremedlem

Christine Rødsæther
styremedlem

Tine Wollebekk
administrerende direktør

Til generalforsamlingen i Norwegian Finans Holding ASA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norwegian Finans Holding ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Norwegian Finans Holding ASA per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Norwegian Finans Holding ASA per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2017. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning for årsregnskapet 2017. I lys av dette har fokusområdene i revisjonen vært de samme i 2017 som i fjoråret.

Sentrale forhold ved revisjonen
Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
Verdien av utlån til kunder

Vi har fokusert på verdien av utlån til kunder fordi utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendeler i balansen. Det ligger et metodisk rammeverk til grunn for vurderingen av nedskrivningsbehov med elementer av skjønn i vurderingen. Rammeverket er komplekst, inneholder betydelige mengder data og skjønnsmessige parametere som ligger til grunn for risikoklassifisering av utlån.

Konsernets risikoklassifisering, kontroller knyttet til identifisering av utlån med nedskrivningsbehov er sentrale for fastsettelse av verdien av utlånene. Rammeverket og bruken av skjønn påvirker årets regnskapsmessige resultat og har betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket.

Vi har i revisjonen særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifikasjon av utlån med objektive indikasjoner på verdifall.
- De vurderinger som ble lagt til grunn for parameterne og beregningene som ble utført.
- De prosesser og beregninger ledelsen har igangsatt i forbindelse med klargjøring for IFRS 9 implementering

Se note 1 og note 4-7 til regnskapet for beskrivelse av konsernets nedskrivning av utlån til kunder.

Se note 1 og note 2 for beskrivelse av forventede effekter av implementeringen av IFRS 9.

Vi har vurdert og testet utformingen og effektiviteten av kontroller knyttet til rammeverket for nedskrivning. Testingen av disse kontrollene, som var spesielt rettet mot risikoklassifisering av utlån, ble gjort for å verifisere riktig input i den individuelle og kollektive nedskrivningsmodellen. Vi konkluderte med at vi kunne basere oss på disse kontrollene i vår revisjon.

Vi forsikret oss om at dataene som inngår i beregningen i både de individuelle og kollektive modellene var nøyaktige ved å teste dataene mot registrering i konsernets systemer på stikkprøvebasis. Vi har også testet at modellene beregnet nedskrivningsbeløpet matematisk korrekt.

For å forsikre oss om at parametersettingen knyttet til sannsynligheten for tap på utlån var hensiktsmessig, intervjuet vi ledelsen og utfordret relevansen og metodene som var benyttet i modellene. Videre sammenlignet vi faktisk historisk tap mot tidligere års estimerte tap.

Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i sin vurdering av parametere.

Vi forsikret oss om at tilleggsopplysningene om verdsettelse av lån på en hensiktsmessig måte beskriver risikoene i porteføljen og at informasjonen i notene er i henhold til krav for avleggelse av regnskapet.

Banken har gjennom 2017 jobbet med modellverk og tilpasninger til det nye regelverket IFRS 9. Arbeidet, som vil bli ferdigstilt i 2018, har foreløpig ledet til en konklusjon om at det ikke forventes vesentlige effekter knyttet til overgangen til IFRS 9. Vi har gjennomført vurderinger av informasjonen som gis om implementeringen. De foreløpige konklusjonene ledelsen har trukket virker rimelige.

IT-systemer som støtter finansiell rapportering

Vi har fokusert på dette området fordi bankens finansielle rapporteringssystemer og virksomhet er avhengig av IT-systemer. Det er en risiko for at automatiserte prosesser og tilhørende IT avhengige manuelle kontroller ikke er utformet

For sentrale IT-systemer, har revisjonsteamet utført detaljtesting av relevante rapporter og applikasjonskontroller.

Vi har også gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av

hensiktsmessig eller fungerer effektivt, noe som kan medføre usikkerhet knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

hensyn til vår revisjon.

Våre vurderinger og kontroller viser at vi kan bygge på bankens kontroller knyttet til systemer for IT- og betalingsformidling i vår revisjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av all annen informasjon i årsrapporten enn årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

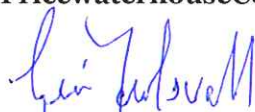
Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 27. februar 2018

PricewaterhouseCoopers AS

Geir Julsvoll

Statsautorisert revisor